CYNLLUN STRATEGOL CYMRAEG MEWN ADDYSG

DRAFT

Enw’r Awdurdod Lleol
CONWY
Cyfnod y Cynllun hwn
2022-2032

Mae'r Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg hwn yn cael ei wneud o dan adran 84 o *Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013* ac mae’r cynnwys yn cydymffurfio â *Rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019*[1-2]. Rydym wedi rhoi sylw dyledus i'r canllawiau statudol a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru wrth bennu ein targedau.

Llofnod: Jenny Williams **Dyddiad**: 20.09.2021

Cyfarwyddwr Strategol Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol ac Addysg

(Mae angen i'r Prif Swyddog Addysg yn eich awdurdod lleol lofnodi'r Cynllun hwn)

[1] Rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) 2019
[2] Rheoliadau Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (Cymru) (Diwygio) (Coronafeirws) 2020

Rhagair

Mae gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy weledigaeth i sicrhau bod holl ddisgyblion y sir yn meddu ar sgiliau ieithyddol rhugl a hyderus yn y Gymraeg a'r Saesneg. Rydym am sicrhau bod pob cyfle i blant a phobl ifanc y sir i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog / amlieithog y maent yn rhan ohoni fel eu bod yn dymuno defnyddio'r iaith o fewn y teulu, yn y cymunedau ac yn y gweithle.

Rydym fel awdurdod yn ymrwymedig i ddyheadau Llywodraeth Cymru i greu miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050. Byddwn yn cyfrannu at y weledigaeth hon trwy gynyddu'r niferoedd sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg ynghyd ag ysbrydoli ac annog balchder plant a phobl ifanc y sir yn y Gymraeg, ei threftadaeth a'i diwylliant.

I gefnogi'r weledigaeth a nodir yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg, bydd Cyngor Conwy yn parhau i hyrwyddo gweithrediad y Siarter Iaith ymhob un o ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg y sir er mwyn dylanwadu ar ddefnydd cymdeithasol plant o'r Gymraeg.

Bydd pob ysgol gynradd ddwyieithog a chyfrwng Saesneg y sir yn parhau i weithredu gofynion Siarter Iaith (Cymraeg Campus). Bydd hyn yn hyrwyddo ethos Cymreig cadarn ynghyd â gosod fframwaith clir i hyrwyddo a chynyddu'r defnydd o'r Gymraeg gan blant o fewn cyd-destun ysgol gyfan.

Bydd Cyngor Conwy hefyd yn cefnogi'r Cynlluniau Trochi Cynradd ac Uwchradd sy'n galluogi disgyblion sydd wedi dilyn addysg cyfrwng Saesneg i drosglwyddo'n llwyddiannus i addysg cyfrwng Cymraeg.

Rhagarweiniad

Yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion Cymru (2013) mae'n ddyletswydd statudol ar Awdurdodau Lleol i baratoi a chyflwyno Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg i Lywodraeth Cymru. Bydd y cynlluniau hyn yn weithredol am gyfnod o 10 mlynedd o Fedi 2022. Mae'r cynlluniau hyn yn amlinellu sut mae Awdurdodau Lleol yn bwriadu cyflawni nodau a thargedau Llywodraeth Cymru a amlinellir yn y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg.
Cyhoeddwyd nifer o ddogfennau polisi allweddol ym maes Y Gymraeg mewn Addysg gan Lywodraeth Cymru:

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015,
Ffyniant i Bawb: Y Strategaeth Genedlaethol, Symud Cymru Ymlaen 2016-2021
Mae'n ofynnol i gyrff a gwasanaethau cyhoeddus ledled Cymru sicrhau eu bod yn gweithio tuag at gyflawni'r nod o greu 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu'.
Un o'r blaenoriaethau yw sicrhau fod pob dysgwr yn gallu defnyddio'r Gymraeg pan fydd yn gadael yr ysgol.

Cymraeg 2050
Strategaeth a gweledigaeth hirdymor Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg yw creu miliwn o siaradwyr, ynghyd â chynyddu'r defnydd a wneir o'r Gymraeg. Nodir mai Addysg cyfrwng Cymraeg/dwyieithog yw un o'r prif ddulliau i sicrhau bod plant yn gallu datblygu eu sgiliau Cymraeg yn ogystal â chreu siaradwyr Cymraeg newydd. Mae Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yn allweddol ar gyfer cefnogi'r weledigaeth o greu miliwn o siaradwyr erbyn 2050 ynghyd ag ymgorffori nodau a gwerthoedd y dogfennau a nodwyd yn flaenorol.

Cwricwlwm i Gymru 2022
Yn unol ag amserlen Llywodraeth Cymru bydd y sir yn sicrhau ein bod yn helpu plant a phobl ifanc i fod yn ddysgwyr uchelgeisiol a galluog, yn fentrus a chreadigol yn ddinasyddion egwyddorol a gwybodus ac yn iach a hyderus. Bydd yr holl ysgolion yn llunio cwricwlwm sy'n ymgorffori'r uchod trwy'r chwe Maes Dysgu a Phrofiad i greu un continwwm o ddysgu'r Gymraeg.

Cynllun Hyrwyddo'r Gymraeg Conwy
Yn unol ag adran 44 Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011, mae'n ddisgwyliad ar y Cyngor i lunio strategaeth hybu 5 mlynedd fydd yn dangos sut yr ydym yn bwriadu hybu'r Gymraeg a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg ar draws y sir. Bydd y cynllun yn cael ei gweithredu law yn llaw â'r strategaeth hon, gan weithio mewn partneriaeth â sefydliadau eraill, ysgolion ac unigolion.

Categoreiddio ysgolion yn ôl eu darpariaeth o'r Gymraeg
Yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru rhaid i bob ysgol ac awdurdod lleol yng Nghymru ddatgan ym mha iaith y maent yn bwriadu addysgu. Yng Nghymru, gall hyn fod naill ai drwy gyfrwng y Gymraeg neu'r Saesneg, neu gyfuniad o'r ddau.

Adlewyrchir dogfennau polisi Llywodraeth Cymru a Pholisi Iaith Addysg Conwy yn y strategaeth hon. O gyflawni nodau'r strategaeth, hyderwn y bydd datblygiad cadarnhaol nid yn unig i addysg Gymraeg a chyfrwng Cymraeg y sir, ond hefyd i addysg gyflawn disgyblion Sir Conwy.

Ein gweledigaeth deng mlynedd ar gyfer cynyddu a gwella'r cynllunio darpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg yn ein hardal

Gweledigaeth a Nod Conwy

Ein dymuniad yw gweld yr iaith Gymraeg yn ffynnu. Ein dyhead yw atal y dirywiad a chynyddu nifer y siaradwyr Cymraeg. Byddwn yn parhau i hyrwyddo'r cyfleoedd i dderbyn addysg cyfrwng Cymraeg i bob plentyn sy'n dymuno hynny, yn ogystal â datblygu a chryfhau sgiliau dwyieithog ar draws yr holl sectorau.

Ein targed yw cynyddu'r ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg yng Nghonwy 14%+ dros y deng mlynedd nesaf er mwyn ymgyrraedd â nod Llywodraeth Cymru o 30% erbyn 2031.

Pennir amrediad cynnydd yn seiliedig ar nifer plant Blwyddyn 1 a addysgir trwy gyfrwng y Gymraeg. Gosodir yr holl awdurdodau yng Nghymru o fewn 4 grŵp yn seiliedig ar wahanol ffactorau. Mae Sir Conwy o fewn Grŵp 2 yn seiliedig ar ddemograffeg ieithyddol yr awdurdod.

2019/20		Targed 2030/31			
Rhif	Canran	Rhif isafswm	Canran isafswm	Rhif uchafswm	Canran uchafswm
283	25.8%	395	36%	435	40%

Demograffeg Sir Conwy

Mae gan y Sir ddemograffeg amrywiol iawn gyda niferoedd yr oedrannau hŷn yn cynyddu, rhagolygon bod genedigaethau yn gostwng a chyfuniad o ardaloedd arfordirol, gwledig a threfol.

Mae gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy 44 o sefydliadau cyn ysgol o dan gynllun gofalaeth Addysg y sir, 52 o ysgolion cynradd, 7 ysgol uwchradd, 1 Ysgol Arbennig a 4 Canolfan Addysg Cyfeirio Disgyblion. Mae natur ieithyddol amrywiol y Sir ynghyd ag amrywiaeth yn yr ardaloedd lle mae'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg wedi golygu fod gan Gonwy ysgolion ym mhob un o'r categorïau ieithyddol. *(Gweler Atodiad 1 Diffiniad ysgolion Conwy yn ôl darpariaeth cyfrwng Cymraeg)*

Prif egwyddorion y cynllun

- Darparu cychwyn cadarn i'r daith cyfrwng Cymraeg mewn cydweithrediad â'r holl randdeiliaid.
- Sicrhau dilyniant yn y Gymraeg a'r cyfrwng dysgu trwy gydol taith addysg plant a phobl ifanc Conwy.
- Cynnig cyfleoedd trochi ieithyddol priodol i ddisgyblion Conwy yn ôl yr angen.
- Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg fel iaith gymdeithasol plant a phobl ifanc Conwy.
- Hybu'r ethos Cymreig gan gefnogi ac arwain ein Lleoliadau gofal plant / ysgolion i symud ar hyd y continwwm ieithyddol.
- Sicrhau bod disgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol yn derbyn cyfleoedd ieithyddol cyfartal.
- Cynnig cyfleoedd i staff addysgu ddatblygu eu sgiliau a'u gallu ieithyddol i fod yn fwy hyderus i addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Amcanion

- Sicrhau bod plant a phobl ifanc Conwy yn meddu'r sgiliau angenrheidiol i'w paratoi i fod yn ddinasyddion dwyieithog/amlieithog y dyfodol.
- Hyrwyddo manteision amlieithrwydd trwy godi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth disgyblion o fanteision economaidd, gwybyddol, cymdeithasol, ieithyddol a diwylliannol Cymru.
- Datblygu sgiliau dwyieithog dysgwyr o fewn sefyllfaoedd ffurfiol ac anffurfiol fel bod y Gymraeg yn cael ei defnyddio'n naturiol i gyfathrebu.
- Hyrwyddo manteision y Gymraeg ac amlieithrwydd i rieni gan gynnal cyfres o ymgyrchoedd a digwyddiadau cymunedol i deuluoedd mewn partneriaeth ag ystod o randdeiliaid perthnasol.
- Sicrhau fod darpariaeth y gwasanaethau a gynigir yn cynnig cyfleodd dysgu ac addysgu o'r ansawdd orau ar gyfer plant a phobl ifanc Sir Conwy ble bynnag y maent ar hyd y continwwm iaith.
- Sicrhau fod egwyddorion Cwricwlwm i Gymru 2022 yn galluogi plant a phobl ifanc Sir Conwy i wireddu eu potensial addysgol ac i fod yn hyderus ddwyieithog ac amlieithog.
- Datblygu a hyrwyddo rhaglenni hyfforddiant sirol, rhanbarthol a chenedlaethol sy'n cynnig cyfleoedd i uwchsgilio'r gweithlu lleoliad gofal plant / ysgolion i allu addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg yn hyderus.
- Parhau i hybu a chefnogi Trochi cynnar, cynnig cyfleoedd Trochi ieithyddol dwys i ddisgyblion cynradd trwy Canolfan Iaith Conwy a chefnogi cynlluniau Trochi canolig / hwyr y sir.
- Ystyried ehangu'r ddarpariaeth Trochi ieithyddol dwys yn y sir yn ddibynnol ar faterion megis cyllid, staffio a lleoliad.
- Adolygu darpariaeth cyfrwng Cymraeg ADY y sir yn ddibynnol ar faterion megis cyllid, staffio a lleoliad.

Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008

Mae gan awdurdodau lleol ddyletswydd statudol o dan adran 10 o'r Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 i hyrwyddo mynediad i addysg a hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae Polisi Cludiant Cartref i'r Ysgol y Cyngor yn ymrwymo'r Cyngor i ddarparu cludiant cartref i'r ysgol am ddim i ddisgyblion o oed ysgol orfodol sy'n cyfarfod y meini prawf pellter statudol i'r ysgol cyfrwng y Gymraeg agosaf.

Bydd disgyblion sydd yn mynychu'r Ganolfan Iaith yn derbyn cludiant cartref i'r ysgol am ddim os ydynt yn cyfarfod y meini prawf pellter statudol.

Os yw'r ddarpariaeth Cyfrwng Cymraeg agosaf y tu allan i Sir Conwy, yna bydd y Sir yn dilyn yr un polisi ac yn darparu cludiant am ddim i'r ysgol Gymraeg agosaf, os ydynt yn cyfarfod y meini prawf pellter statudol. Fodd bynnag bydd rhaid o bosibl, ail ystyried polisi cludiant y Sir o safbwynt cludo plant ar draws y ffin, oherwydd y colliant i ysgolion Cymraeg Conwy. (Adran Gyfreithiol a Chyllid y Sir yn edrych ar hyn ar hyn o bryd gan fod goblygiadau costau uchel iawn yn y cyfnod trosiannol).

Mae gan Sir Conwy ddyletswydd i gydymffurfio â dymuniad rhieni pan na fo rhif derbyn ysgol wedi'i gyrraedd.

Deilliant 1

Mwy o blant meithrin/ tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Ble rydym ni nawr?

Fel rhan o ddatblygiad Cymorth i Deuluoedd ledled y Sir, mae'r Awdurdod Lleol wedi'i rannu'n 5 ardal fel y rhestrir isod:

Ardal 1 Cymunedau Gorllewin Conwy	Ardal 2 Cymunedau Gogledd Conwy	Ardal 3 Cymunedau Canol Conwy	Ardal 4 Cynudau Dwyrain Conwy	Ardal 5 Cymunedau De Conwy
Conwy Deganwy Glan Conwy Henryd Cyff Llandudno Llanfairfechan Penmaenmawr	Llandudno Craig y Don Gogarth Mostyn Tudno Bae Penrhyn Penrhyn	Llandrillo yn Rhos Mochdre Bae Colwyn Hen Golwyn Llysfaen Betws yn Rhos	Abergele Bae Cinmel Llanddulas Llanfairtalhaiarn Llannefydd Llansannan Pensarn Towyn	Betws y Coed Bro Garmon Bro Machno Caerhun Capel Curig Cerrigydrudion Dolgarrog Dolwyddelan Eglwysbach Llanddoged a Maenan Llanfihangel Glyn Myfyr Llangernyw Llangwm Llanrwst Pentrefoelas Trefriw

Darpariaeth Gofal Plant
Nifer y lleoliadau sydd wedi'u cofrestru gyda Arolygaeth Gofal Cymru (Mawrth 2021)

Dadansoddiad yn ôl math Mawrth 2021:		
Gofal Dydd Llawn	44	22 meithrinfeydd Dydd, gweddill yn bennaf yn ddarparwyr gofal cofleidiol. Defnyddir 1 yn benodol gan un grŵp o bobl nad ydynt yn breswylwyr Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy fel encil i'w mamau newydd.
Clwb Allan o'r Ysgol	19	Llawer o feithrinfeydd dydd a gwarchodwyr plant hefyd yn darparu gofal plant ar ôl ysgol yn eu lleoliadau.
Sesiynol	25	
Gwarchodwyr Plant	59	
CYFANSWM	147	

Dadansoddiad Daearyddol yn ôl Ardal Lles Mawrth 2021						
Nifer y Lleoliadau ôl y Math	**Canol**	**Dwyrain**	**Gogledd**	**De**	**Gorllewin**	**Cyfanswm**
Clwb Allan o'r Ysgol	6	1	4	2	6	19
Gofal Dydd Llawn - Meithrinfa Dydd	5	4	6	3	5	23
Gofal Dydd Llawn - gofal cofleidiol	8	3	6	2	2	21
Sesiynol	6	3	3	6	7	25
Gwarchodwyr Plant	21	17	5	6	10	59
CYFANSWM	46	28	24	19	30	147

Dadansoddiad yn ôl Math a lleoedd cofrestredig Mawrth 2021	
Clwb Allan o'r Ysgol	796
Gofal Dydd Llawn - Meithrinfa Dydd	972
Gofal Dydd Llawn – gofal cofleidiol	690
Sesiynol	627
Gwarchodwyr Plant	481
CYFANSWM	3566

Data DEWIS Cymru

- Mae Dewis yn blatfform data yng Cymru gyfan. Mae pob darparwr gofal plant yn ei gwblhau a'i ddiweddaru bob chwe mis.
- Defnyddir y wefan gan rieni i'w hysbysu o'r math o ofal plant sydd ar gael.
- Y wybodaeth isod yw barn y darparwr gofal plant o ba gategori iaith y mae'n cyflwyno'r gofal plant yn ei leoliadau.
  (* Sylwch na ellir cymharu'r data isod â'r data lleoedd cofrestredig Arolygiaeth Gofal Cymru gan fod rhai Cylchoedd Meithrin a Chylchoedd Chwarae yn draddodiadol sesiynol ond maent bellach wedi'u cofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) fel gofal dydd llawn.)

Cylchoedd / Playgroups		
Iaith	**Nifer darparwyr**	**% o'r cyfanswm**
Cyfrwng Saesneg a Cymraeg	1	2.50%
Cyfrwng Saesneg yn unig	1	2.50%
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	20	50.00%
Cyfrwng Cymraeg yn unig	18	45.00%

Nododd 5 x Cylchoedd Chwarae ar Dewis eu bod yn gyfrwng Saesneg a Chymraeg. Gan eu bod yn cynrychioli Mudiad Meithrin ac yn llofnodi i'w polisi Cymraeg eu bod yn gyfrwng Cymraeg - felly mae'r ffigurau uchod wedi'u diwygio i adlewyrchu hyn.

Gwarchodwr Plant		
Iaith	**Nifer darparwyr**	**% o'r cyfanswm**
Cyfrwng Saesneg a Cymraeg	14	25.00%
Cyfrwng Saesneg yn unig	18	32.14%
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	21	37.50%
Cyfrwng Cymraeg yn unig	3	5.36%

Meithrinfeydd Dydd		
Iaith	**Nifer darparwyr**	**% o'r cyfanswm**
Cyfrwng Saesneg a Cymraeg	8	36.36%
Cyfrwng Saesneg yn unig	2	9.09%
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	11	50.00%
Cyfrwng Cymraeg yn unig	1	4.55%

Clybiau Allan o Ysgol		
Iaith	**Nifer darparwyr**	**% o'r cyfanswm**
Cyfrwng Saesneg a Cymraeg	10	35.71%
Cyfrwng Saesneg yn unig	3	10.71%
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	13	46.43%
Cyfrwng Cymraeg yn unig	2	7.14%

Nid yw 4 x darpariaeth y tu allan i'r ysgol wedi cofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru maent yn gweithredu o dan ddwy awr (1 x Cymraeg yn unig, 3 x cyfrwng Saesneg a Chymraeg)

Mae'r data uchod o Dewis wedi'i ddadelfennu ymhellach yn ôl nifer y lleoedd yn y lleoliadau.

Lleoedd mewn Cylchoedd Chwarae a Cylchoedd yn ôl categori iaith	Nifer lleoedd
Cyfrwng Saesneg a Cymraeg	23
Cyfrwng Saesneg yn unig	30
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	513
Cyfrwng Cymraeg yn unig	426

Nododd 5 x Cylchoedd Chwarae ar Dewis eu bod yn gyfrwng Saesneg a Chymraeg. Gan eu bod yn cynrychioli Mudiad Meithrin ac yn llofnodi i'w polisi Cymraeg eu bod yn gyfrwng Cymraeg - felly mae'r ffigurau uchod wedi'u diwygio i adlewyrchu hyn.

Lleoedd mewn Gwarchodwyr Plant yn ôl categori iaith	Nifer lleoedd
Cyfrwng Saesneg a Cymraeg	121
Cyfrwng Saesneg yn unig	129
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	188
Cyfrwng Cymraeg yn unig	22

Lleoedd mewn Meithrinfeydd Dydd yn ôl categori iaith	Nifer lleoedd
Cyfrwng Saesneg a Cymraeg	411
Cyfrwng Saesneg yn unig	164
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	523
Cyfrwng Cymraeg yn unig	30

Lleoedd mewn clybiau y tu allan i'r ysgol yn ôl categori iaith	Nifer lleoedd	
Cyfrwng Saesneg a Cymraeg	309	44 hefyd wedi'u cynnwys mewn man arall naill ai fel gofal dydd llawn neu gofrestriadau ar y cyd
Cyfrwng Saesneg yn unig	138	64 hefyd wedi'u cynnwys mewn man arall naill ai fel gofal dydd llawn neu gofrestriadau ar y cyd
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	591	231 hefyd wedi'u cynnwys mewn man arall naill ai fel gofal dydd llawn neu gofrestriadau ar y cyd
Cyfrwng Cymraeg yn unig	39	

Mae yna hefyd dri clwb anghofrestredig y tu allan i ysgolion sydd ynghlwm ag ysgolion mewn ardaloedd gwledig.

CWLWM
Mae Cwlwm yn cynnig dull amlasiantaeth integredig a dwyieithog o ddatblygu, cefnogi, cynghori a hyfforddi. Mae’r dull cydlynus a strategol hwn o weithredu yn sicrhau y ceir cysondeb o ran ansawdd ac arbedion effeithlonrwydd o ran darparu cymorth ac arweiniad ac mae’n cyflwyno atebion arloesol i ddiwallu anghenion lleol.

Darpariaeth gofal plant cyfrwng Cymraeg

- 20 lleoliad Cymraeg (18 cylch a 2 feithrinfa dydd) a 27 lleoliad Saesneg (22 Cylch Chwarae a 5 meithrinfa dydd) sydd yn dod o dan ambarel y Mudiad Meithrin, Blynyddoedd Cynnar Cymru, National Day Nurseries Association (NDNA). Mae'r lleoliadau hyn yn darparu Addysg Blynyddoedd Cynnar.
- Parhau i gefnogi’r elfen addysg o’r ddarpariaeth yn y cylchoedd o dan arweiniad Swyddogion sir a Thîm Athrawon Ymgynghorol Addysg Blynyddoedd Cynnar

Enw’r lleoliadau cyfrwng Cymraeg	
Cylch Abergele	Cylch Ffrindiau Bach Llanrwst
Cylch Awel y Mynydd	Cylch Llanddoged
Cylch Bae Cinmel	Cylch Llangelynnin
Cylch Bae Colwyn	Cylch Llansannan
Cylch Bae Penrhyn	Cylch Morfa Rhianedd
Cylch Betws yn Rhos	Cylch Penmaenmawr
Cylch Bro Cernyw	Cylch Pentrefoelas
Cylch Cerrigydrudion	Cylch Talhaiarn
Cylch Dolgarrog	Meithrinfa Gymraeg Derwen Deg
Cylch Eglwysbach	Meithrinfa Twt Lol

- Angen ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol i recriwtio a chadw staff sy'n siarad Cymraeg a dwyieithog.
- Mae angen mwy o ddrapariaeth a siaradwyr Cymraeg ymhob maes Gofal Plant ar draws y sir.

CWLWM
Mae Cwlwm yn dod â dull integredig a dwyieithog amlasiantaethol o ddatblygu, cefnogi, cyngor a hyfforddiant. Mae'r dull strategol cydgysylltiedig hwn yn sicrhau cysondeb o ran ansawdd ac effeithlonrwydd wrth gefnogi, arwain a darparu atebion arloesol i anghenion lleol.

Data Dilyniant Mudiad Meithrin i addysg cyfrwng Cymraeg (2019/20):

- Mwyafrif helaeth y plant sy'n mynychu Cylch Meithrin yn trosglwyddo i addysg cyfrwng Cymraeg.
- Cylch Meithrin Bae Cinmel yn gylch newydd Sefydlu A Symud (SAS) ac nid oes arferiad o deithio i addysg Gymraeg er hyn mae 21.43% wedi trosglwyddo i addysg cyfrwng Cymraeg.
- Cylch Meithrin Bae Penrhyn yn nalgylch Ysgol Glanwydden sydd yn ysgol sydd wedi ei diffinio fel ysgol gynradd cyfrwng Saesneg yn bennaf ond â defnydd sylweddol o'r Gymraeg.
- Cylch Hen Golwyn 1 a 2 wedi cau yn ystod 2018-19 ac wedi uno efo Cylch Bae Colwyn a fydd ar safle newydd Ysgol Bod Alaw.

Rhaglen cyfalaf i sicrhau Addysg ac Ysgolion ar gyfer yr 21ain Ganrif:

- Awel y Mynydd – dosbarth ychwanegol ar y safle i'r Cylch Meithrin ar waith
- Llanfairtalhaiarn – estyniad pwrpasol ar safle'r ysgol i'r Cylch Meithrin cynllunio ar waith
- Cylch Colwyn – uno Cylchoedd Meithrin Hen Golwyn a Bae Colwyn mewn adeilad pwrpasol ar safle Ysgol Bod Alaw ar waith.
- Cynllunio ceisiadau ar gyfer Cyllid Cyfalaf Cymraeg newydd 2021

Ysgolion sy'n darparu addysg i blant 3 oed (cyn ysgol)

- 7 o ysgolion bach gwledig cyfrwng Cymraeg y sir yn darparu addysg i blant 3 oed (cyn ysgol) gan nad oes darpariaeth leol – Ysgol Llannefydd, Ysgol Ysbyty Ifan, Ysgol Penmachno, Ysgol Dolwyddelan, Ysgol Capel Garmon, Ysgol Betws y Coed, Ysgol Pentrefoelas

Rhaglenni Cefnogaeth Ychwangeol

- Mae Dechrau'n Deg yn darparu gofal plant sesiynol am ddim i bob plentyn 2 - 3 oed sy'n byw yn ardaloedd daearyddol Dechrau'n Deg mewn lleoliadau gofal plant cymeradwy.
- Mwyafrif o ddarparwyr gofal plant wedi'u cofrestru i ddarparu Cynnig Gofal Plant Llywodraeth Cymru ar gyfer plant 3-4 oed yng Nghonwy.

Iaith *(*fel y nodwyd ar gronfa ddata Dewis gan y darparwyr)*	**Nifer darparwyr**
Cyfrwng Saesneg a Chymraeg	31
Saesneg yn unig	20
Saesneg gyda defnydd o elfennau dwyieithog	59
Cymraeg yn unig	18
Cyfanswm	128

Ble rydym yn ceisio bod o fewn 5 mlynedd cyntaf y Cynllun hwn a sut rydym yn bwriadu cyrraedd yno?

Cynlluniau sirol

- Ymgynghori i gynllunio i gynyddu'r ddarpariaeth cyn ysgol cyfrwng Cymraeg yn ystod oes y cynllun hwn, gan hwyluso dilyniant ieithyddol ar draws y cyfnod Sylfaen trwy raglenni cyfalaf.
- Trwy'r Asesiad Digonolrwydd Gofal Plant, nodi a chynllunio mesurau
    - i gryfhau ac ehangu darpariaeth gofal plant cyfrwng Cymraeg
    - i sicrhau llwybr di-dor tuag at addysg cyfrwng Cymraeg
- Gweithio gyda'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd i hysbysu rhieni am gyfleoedd i gael mynediad at weithgareddau a llwybrau cyfrwng Cymraeg drwy wefan DEWIS Cymru, GGD a gwefan Mudiad Meithrin.
- Gweithio gyda'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd i hysbysu rhieni am gyfleoedd i gael mynediad at weithgareddau a llwybrau Cymraeg / dwyieithog trwy wefan DEWIS Cymru a GGD.

- Gweithio gyda'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd i hysbysu rhieni am gyfleoedd i gael mynediad at weithgareddau addysg gynnar cyfrwng Cymraeg.
- Medi 2022 ymlaen lleoliadau nas cynhelir i ddilyn Cwricwlwm pwrpasol ar gyfer y sector o dan arweiniad a chefnogaeth Swyddogion sir a Thîm Athrawon Cynghori Addysg y Blynyddoedd Cynnar.
- Cyfeirir rhieni newydd plant oed ysgol at y Swyddog Derbyniadau a fydd yn dosbarthu gwybodaeth yn nodi darpariaeth ieithyddol i ddisgyblion o fewn sefydliadau blynyddoedd cynnar hyd 7 oed yr awdurdod. Bydd hefyd yn nodi manteision dwyieithrwydd a byw mewn cymdeithas ddwyieithog/amlieithog y dyfodol.

Marchnata a Chyfathrebu

- Hyrwyddo manteision y Gymraeg ac amlieithrwydd i bawb beth bynnag fo'u cefndir ieithyddol trwy gydweithio â rhanddeiliaid lleol / cenedlaethol a thrwy lwyfannau digidol a chymdeithasol y sir.
- Cydweithio gyda phartneriaid yn y colegau addysg bellach i hyrwyddo manteision y Gymraeg yn y gweithle a'r angen am warchodwyr/gweithlu gofal plant Cymraeg eu hiaith yn y dyfodol.
- Hyrwyddo gweithgareddau iaith Gymraeg ym mhob lleoliad gofal plant ledled y sir yn unol â digwyddiadau / rhaglenni cenedlaethol (Eisteddfod / Urdd / Cymraeg i Blant)
- Parhau i ymgyrchu ac annog mwy o unigolion sy'n siarad Cymraeg i ymuno â'r proffesiwn.

Hyfforddi a Recriwtio

- Ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol i recriwtio a chadw staff sy'n siarad Cymraeg a dwyieithog
- Gweithio gydag asiantaethau partner i godi'r proffil ac annog gofal plant fel opsiwn gyrfa
- Sicrhau partneriaeth agos gydag ysgolion uwchradd a cholegau addysg bellach Conwy, cynlluniau a phrentisiaethau Mudiad Meithrin, Y Ganolfan Dysgu Cymraeg i sicrhau bod gweithlu digonol cyfrwng Cymraeg yn y sector gofal plant.
- Parhau i hyrwyddo cyfleoedd hyfforddi i ddarparu datblygiad proffesiynol parhaus yn y sector blynyddoedd cynnar / gofal plant trwy raglan Academi Mudiad Meithrin
- Hyrwyddo rhaglen gefnogol o ddysgu proffesiynol am ddulliau trochi iaith effeithiol yn y blynyddoedd cynnar trwy raglen cenedlaethol Mudiad Meithrin Croesi'r Bont.
  Rhaglen ar gael ar gyfer cylchoedd, meithrinfeydd preifat sydd awydd cychwyn cynnig mwy o Gymraeg a chylchoedd meithrin Dechau'n Deg gyda phlant 2 oed. Mae'r Adnoddau yn barod ar gael i'w rhannu â dosbarithiadau meithrin.
- Hyrwyddo rhaglenni hyfforddiant iaith cenedlaethol i weithlu gofal plant presennol (a'r dyfodol).
- Adolygu a chynllunio darpariaeth cyn ysgol ar y cyd a rhaglen Sefydlu A Symud (SAS) Mudiad Meithrin sy'n cyd-fynd ag amserlen ad-drefnu ysgolion yn unol â chanllawiau ac amserlen *Categoreiddio Ysgolion yn ôl eu Darpariaeth o'r Gymraeg* i hybu a chefnogi ysgolion ar hyd y continwwm iaith.

Mudiadau a Sefydliadau Allanol sy'n cefnogi

Cyd-weithio â Mudiad Meithrin / Blynyddoedd Cynnar Cymru (sy'n cefnogi'r lleoliadau) / NDNA / Clybiau Plant Cymru / Pacey Cymru a Phwyllgorau Rheoli perthnasol:

- i wella dealltwriaeth rhieni o addysg cyfrwng Cymraeg a'r manteision o gychwyn y daith addysg yn gynnar.
- gwella dealltwriaeth a rhesymeg wrth drosglwyddo i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Meithrin 3 oed yn yr ysgolion lleol.
- Parhau i gyd weithio gyda Mudiad Meithrin, Cymraeg i Blant, Cylchoedd Ti a Fi, Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoeddd, Canolfannau Teulu a Dechrau'n Deg i gefnogi rhieni a phlant i ddechrau'r daith addysg cyfrwng Cymraeg trwy'r dull trochi.

Ble rydym yn disgwyl bod ar ddiwedd ein Cynllun deng mlynedd?

- Gyda mewnfudo ac allfudo rheolaidd yn ffactor a'r rhagolygon poblogaeth yn awgrymu cwymp yn niferoedd y plant oedran ysgol dros y blynyddoedd nesaf, mae'n hanfodol ein bod ni'n cynllunio:
  - ar gyfer gwarchod ein darpariaeth Cymraeg bresennol
  - i ehangu'r capasiti cyfrwng Cymraeg
  - i symud ein ysgolion presennol ar hyd y continwwm ieithyddol.
- Mewn partneriaeth â rhanddeiliaid y Fforwm yn datblygu ffyrdd o gefnogi a chydweithio â darparwyr gofal plant:
  - i gynnal niferoedd o blant mewn dosbarthiadau meithrin cyfrwng Cymraeg
  - i gynnal ac i adeiladu ar niferoedd y cylchoedd meithrin ar draws y sir er mwyn bwydo dosbarthiadau meithrin yr ysgolion.
  -

Data Allweddol

Nodir canran y plant 3 oed (cyn ysgol) cyfrwng Cymraeg Conwy. Yn 2020/21 mae'r ganran honno oddeutu 40%. Erbyn diwedd y cynllun hwn hyderir y byddwn yn cynyddu'r ganran i oddeutu 60%.

Niferoedd a % y plant meithrin/ tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

2022 - 2023		2023 - 2024		2024 - 2025		2025 - 2026		2026 - 2027	
	40%		42%		46%		48%		50%
	52%		54%		56%		58%		60%

Deilliant 2

Mwy o blant dosbarth derbyn/ pump oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Ble rydym ni nawr?

Nodir niferoedd/canran o holl ddisgyblion 5 oed sydd mewn addysg cyfrwng Cymraeg yn ysgolion Conwy.

Ysgolion cyfrwng Cymraeg	2017-18		2018-19		2019-20		Cyfredol 2020-21	
Meithrin	320	30.5	312	30.0	281	27.5	258	25.9
Derbyn	294	25.6	278	25.3	279	25.7	288	26.9
Bl.1	274	22.0	279	23.4	296	25.5	283	25.6

Nodir niferoedd/canran o holl ddisgyblion 5 oed sydd mewn addysg cyfrwng Saesneg ond â defnydd sylweddol o'r Gymraeg yn ysgolion Conwy.

Ysgolion categori 4	2017-18		2018-19		2019-20		Cyfredol 2020-21	
Meithrin	335	31.9	332	31.8	357	34.8	303	30.4
Derbyn	364	31.7	348	31.7	358	32.9	347	33.0
Bl.1	384	32.4	364	31.7	348	31.7	358	32.9

Nodir niferoedd/canran o holl ddisgyblion 5 oed sydd mewn addysg cyfrwng Saesneg yn ysgolion Conwy.

Ysgolion categori 5	2017-18		2018-19		2019-20		Cyfredol 2020-21	
Meithrin	395	37.6	399	38.2	405	37.7	435	43.8
Derbyn	491	42.7	472	43.0	449	41.3	436	40.7
Bl.1	516	43.5	491	42.7	472	43.0	449	41.3

Ysgolion sy'n darparu addysg i blant 4 oed (dosbarth meithrin)

- 21 o ysgolion cyfrwng Cymraeg y sir yn darparu addysg i blant 4 oed (dosbarth Meithrin)

Ysgolion

- Tîm Ymgynghorol y Gymraeg Conwy yn cydweithio â'r ysgolion i gefnogi a hyrwyddo datblygiad y Gymraeg.
- Cefnogi 52 o ysgolion Babanod / Cynradd y Sir i symud ar hyd y continwwm.
- Cynnal cyfres o hyfforddiant pwrpasol
    - cyflwyno y Gymraeg yn y Cyfnod Sylfaen
    - methodoleg addysgu iaith
    - hyrwyddo a rhoi mewnbwn i'r Cynllun Sabothol a chefnogaeth dilynol o fewn ysgolion er mwyn uwch sgilio staff
    - parhau i ddatblygu cynlluniau i gefnogi addysg y disgyblion er mwyn sicrhau eu bod â'r sgiliau i fedru symud ar hyd y continwwm

Cynllun Trochi addysg cyn ysgol i addysg dosbarth meithrin

- pontio ieithyddol yn digwydd rhwng y cylchoedd Meithrin a dosbarth meithrin yr ysgol trwy gynllun Trochi Croesi'r Bont

Nodir nifer cylchoedd a disgyblion sydd wedi dilyn Cynllun Croesi'r Bont

2017-18		2018-19		2019-20		Cyfredol 2020-21	
7	113	7	110	6	96	11	151

Cynllun Trochi Cyfnod Sylfaen

- Pecyn arweiniad i ymarferwyr mewn ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg:
  - i gynllunio ar gyfer adfer sgiliau ieithyddol eu dysgwyr
  - model posib o gefnogaeth sy'n ystyried sefyllfa ieithyddol yr ysgolion
  - i gefnogi ymhellach dysgwyr, rhieni a gofalwyr ble nad yw'r Gymraeg yn cael ei siarad gartref

Canolfan Iaith Conwy

- Cynllun trochi dwys i disgyblion rhwng 7-11 oed sy'n hwyrddyfodiaid i ysgolion cyfrwng Cymraeg yr awdurdod.
- Prif fwriad y cynllun yw sicrhau fod disgyblion yn integreiddio'n llawn i fywyd yr ysgol a'r gymuned y maent yn rhan ohoni.
- Cwrs wedi'i strwythuro'n ofalus i sicrhau rhuglder ar lafar yn ogystal â meithrin sgiliau darllen ac ysgrifennu am gyfnod o dymor.
- 12 disgybl gydag athrawes a chymhorthydd llawn amser
- Lleoliad parhaol yn y sir ar safle Ysgol Dyffryn yr Enfys sydd wedi'i deilwra i anghenion trochi dwys.
- Parhau i gynnig cyfleoedd i ddisgyblion cynradd fynychu Canolfan Iaith Conwy am dymor.
- Parhau i gynnwys cefnogaeth cyn ac ôl ofalaeth fel bo'r angen wyneb yn wyneb neu'n rhithiol.
- Parhau i gynnig sesiynau Gloywi Iaith pellach fel bo'r angen wyneb yn wyneb neu'n rhithiol.

Nodir niferoedd disgyblion hwyrddyfodiaid CA2 (7-11 oed) sydd wedi mynychu Canolfan Iaith Conwy ac sydd mewn addysg cyfrwng Cymraeg yn ysgolion Conwy.

Cwrs Dwys Tymor	2017-18		2018-19		2019-20 *		2020-21	
Tymor yr Hydref	20	2 ddosbarth	12		6		12	
Tymor y Gwanwyn	12		11		6*		12*	
Tymor yr Haf	10	Gloywi iaith		Ôl-ofal yn yr ysgolion	*		12	

***Cwrs / cefnogaeth wedi digwydd yn rhithiol trwy Hwb / Google Classroom / Teams**

Cefnogaeth Cyn Canolfan ac ôl-ofaelaeth

- Sesiynau yn cael eu cynnig yn ôl yr angen ac yn ôl capasiti staff.
- Sesiynau wedi'u cynnal yn rhithiol trwy Hwb / Google Clasroom / Teams ers Mawrth 2020.

Cynllun Trochi Creuddyn

- Parhau i gefnogi Cynllun Trochi Creuddyn gan gydweithio â'r ysgol i farchnata a hyrwyddo'r cynllun ymhellach ymysg rhieni darpar fyfyrwyr.

Niferoedd disgyblion sy’n mynychu Cwrs Trochi Hwyr Creuddyn

2017-18	2018-19	2019-20 *	2020-21*
30	35	32	27

Ble rydym yn ceisio bod o fewn 5 mlynedd gyntaf y Cynllun hwn a sut rydym yn bwriadu cyrraedd yno?

Nodir yn glir yn Cymraeg 2050 mai trochi cyfrwng Cymraeg - lle mae cyfrwng yr addysgu a'r dysgu yn cael ei gyflwyno'n gyfan gwbl neu'n bennaf drwy gyfrwng y Gymraeg - yw'r model mwyaf dibynadwy ar gyfer creu siaradwyr Cymraeg gyda'r sgiliau a'r hyder i ddefnyddio'r iaith yn gyfforddus yn eu bywydau bob dydd.

Categoreiddio Ysgolion yn ôl eu Darpariaeth o’r Gymraeg

- Ymgynghori a chydweithio gyda phenaethiaid, cyrff llywodraethol a rhanddeiliaid allweddol holl ysgolion Conwy yn unol ag amserlen ad-drefnu ysgolion.
- Hybu a chefnogi ysgolion ar hyd y continwwm iaith.
- Ymgynghori ar greu darpariaeth meithrin a chyfnod sylfaen cyfrwng Cymraeg i gyd-fynd â’r amserlen gytunedig gan blethu gyda gwaith ehangu darpariaethau cyn ysgol cyfrwng Cymraeg yn Neilliant 1.
- Cynnal proses ymgynghori yn yr ysgolion sy’n barod i symud ar hyd y continwwm ieithyddol.
- Ystyried unrhyw gyllidebau / grantiau gan LlC i sicrhau cefnogaeth i’r weledigaeth
- ystyried y targed i gynyddu nifer y plant Blwyddyn 1 a addysgir drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Parhau i sicrhau bod disgyblion yn parhau i ddilyn llwybr cyfrwng Cymraeg wrth drosglwyddo o’r cynradd i’r uwchradd
- Bydd Conwy’n cydweithio’n agos gyda Chyngor Sir Ddinbych a Sir Gwynedd, er mwyn sicrhau bod disgyblion yn parhau i ddilyn llwybr cyfrwng Cymraeg pan yn mynychu ysgolion trawsffiniol megis Ysgol Glan Clwyd, Ysgol Bryn Hyfryd, Ysgol Tryfan ac Ysgol Godre’r Berwyn.

Cynlluniau Sirol

- Parhau i gefnogi’r pontio ieithyddol trwy Raglen Drochi Croesi’r Bont â dosbarthiadau Meithrin Ysgolion.
- Parhau i arwain, hybu a chefnogi Trochi cynnar yn yr ysgolion trwy Gynllun Trochi Cynradd Conwy.
- Parhau i fonitro capasiti darpariaeth Canolfan Iaith Conwy.
- Ystyried ehangu’r ddarpariaeth Trochi ieithyddol dwys yng ngorllewin y sir yn ddibynnol ar faterion megis cyllid, staffio a lleoliad e.e. canolfan loeren
- Trochi Hwyrddyfodiaid i addysg cyfrwng Cymraeg Uwchradd - ehangu capasiti Tîm Ymgynghorol y Gymraeg Conwy trwy benodi athro/athrawes parhaol:
  - i adeiladu ar y ddarpariaeth bresennol i gefnogi cynlluniau Trochi ieithyddol dwys hwyrddyfodiaid cynradd / uwchradd.
  - i gefnogi hwyrddyfodiad i addysg Uwchradd
- Drwy barhad fuddsoddiad ariannol sylweddol a chefnogaeth bendant Cyngor Sir Conwy, bydd y ddarpariaeth drochi yn parhau.
- Cydweithio efo Canolfannau Iaith Gwynedd, Môn a Sir Ddinbych

Marchnata a Chyfathrebu

- Parhau i farchnata Canolfan Iaith Conwy a darpariaeth drochi'r sir.
- Parhau i ymgyrchu darpariaeth drochi, i bawb beth bynnag fo’u cefndir ieithyddol, trwy lwyfannau digidol a chymdeithasol y sir.

Hyfforddi a Recriwtio

- Buddsoddi mewn cyfleoedd hyfforddi i ddarparu datblygiad proffesiynol parhaus ar draws yr holl sectorau.
- Cynllunio rhaglen gefnogol o ddysgu proffesiynol i uwchsgilio y gweithlu am
    - ddulliau trochi iaith effeithiol ar draws yr holl sectorau
    - cefnogi datblygiad iaith y gweithlu yn seiliedig ar ganlyniadau SWAC blynyddol

Mudiadau a Sefydliadau Allanol sy'n cefnogi

- Parhau i gyd-weithio â rhanddeiliad allweddol megis LlC / Prifysgol Bangor / Coleg Cymraeg Cenedlaethol / Y Ganolfan Dysgu Cymraeg / GwE / ESTYN / Mudiad Meithrin:
    - i wella dealltwriaeth rhieni o addysg cyfrwng Cymraeg a'r manteision i ddisgyblion a daith addysg ar draws yr holl sectorau.
    - i wella dealltwriaeth a rhesymeg i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg.

Ble rydym yn disgwyl bod ar ddiwedd ein Cynllun deng mlynedd?

- Gyda mewnfudo ac allfudo rheolaidd yn ffactor a'r rhagolygon poblogaeth yn awgrymu cwymp yn niferoedd y plant oedran ysgol dros y blynyddoedd nesaf, mae'n hanfodol ein bod ni'n cynllunio:
    - ar gyfer gwarchod ein darpariaeth Cymraeg presennol
    - i ehangu'r capasiti cyfrwng Cymraeg
    - i symud ein hysgolion presennol ar hyd y continwwm ieithyddol.
- Mewn partneriaeth â rhanddeiliaid y Fforwm yn datblygu ffyrdd o gefnogi a chydweithio â ysgolion:
    - i gynyddu'r niferoedd o blant mewn dosbarthiadau cyfrwng Cymraeg ar draws yr holl sectorau

Data Allweddol

Nodir canran y plant 5 oed fydd mewn addysg cyfrwng Cymraeg yn ysgolion cyfrwng Cymraeg Conwy.
Yn 2020/21 mae'r ganran honno oddeutu 24%. Erbyn diwedd y cynllun hwn hyderir y byddwn yn cynyddu'r ganran i oddeutu 40%.

Niferoedd a % y plant 5 oed sy'n derbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025	2025 - 2026	2026 - 2027
24%	26%	28%	30%	32%
2027 - 2028	**2028 - 2029**	**2029 - 2030**	**2030 - 2031**	**2031 - 2032**
32%	34%	36%	38%	40%

Deilliant 3

Mwy o blant yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cyfnod o'u haddysg statudol i un arall

Ble rydym ni nawr?

25.6% o ddisgyblion Blwyddyn 1 Conwy sydd yn dilyn llwybr addysg cyfrwng Cymraeg yn 2020/21.

Data CA1
Nifer/% sy'n cael eu hasesu drwy gyfrwng y Gymraeg ers 2017/18 fel cyfanswm a chanran o holl ddisgyblion CA1:

2017-18		2018-19		2019-20 *		2020-21 **	
287	24.2%	294	25.3%	296	25.8%	275	24.9%

Nifer/% Datblygu'r Gymraeg yn yr ysgolion cyfrwng Saesneg ers 2017/18 fel cyfanswm a chanran o holl ddisgyblion CA1:

2017-18		2018-19		2019-20 *		2020-21	
899	75.8%	867	74.7%	850	74.2%	828	75.1%

Data CA2
Nifer/% sy'n cael eu hasesu drwy gyfrwng y Gymraeg ers 2017/18 fel cyfanswm a chanran o holl ddisgyblion CA2:

2017-18		2018-19		2019-20 *		2020-21	
263	23.8%	291	25.5%	243	21.8%	277	23.1%

*****answyddogol oherwydd Covid-19*****

Nifer/% sy'n cael eu hasesu Cymraeg fel ail iaith ers 2017/18 fel cyfanswm a chanran o holl ddisgyblion CA2:

2017-18		2018-19		2019-20 *		2020-21 **	
841	76.2%	848	74.5%	871	78.2%	920	76.9%

Data CA3
Mae'r nifer a chyfanswm y disgyblion sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg fel pwnc Iaith 1af ym mlwyddyn 9 fel a ganlyn ers 2017/18:

2017-18		2018-19		2019-20 *		2020-21	
203	18.8%	210	19.1%	194	17.5%	194	18.0%

*****answyddogol oherwydd Covid-19*****

Blwyddyn 9: Asesiad Ail Iaith

2017-18		2018-19		2019-20 *		2020-21	
875	81.2%	888	80.9%	916	82.5%	885	82%

*****answyddogol oherwydd Covid*****

Categoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru

- Awdurdod yn mapio'r ddarpariaeth addysg bresennol gan ddefnyddio data CYBLD / canlyniadau holiadur sirol fel gwaelodlin.
- Trafodaethau cychwynnol gyda'r Penaethiaid / Cadeiryddion Llywodraethwyr / Deilydd Portffolio Addysg / Cynghorwyr / Uwch swyddogion sir / Bwrdd Rhaglen Cyfalaf

Ble rydym yn ceisio bod o fewn 5 mlynedd gyntaf y Cynllun hwn a sut rydym yn bwriadu cyrraedd yno?

Cynlluniau sirol

- Parhau i arwain, cefnogi, hyfforddi o dan arweiniad Tîm Ymgynghorol y Gymraeg.
- Categoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru
- Erbyn Gorffennaf 2022 awdurdod yn cytuno â rhanddeiliaid ar ddarpariaeth Cymraeg pob ysgol o ran y weledigaeth yn y CSGA.
- Awdurdod yn cyd-weithio gyda'r ysgolion i weithredu ac ymgyrraedd â'r targedau addysgol/ieithyddol disgwyliedig dros gyfnod y cynllun a thu hwnt.
- Cynnal ac adeiladu ar nifer y disgyblion sy'n trosglwyddo o'r ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg presennol i addysg cyfrwng Cymraeg uwchradd
- Cefnogi'r ysgolion ar draws yr holl sectorau er mwyn cynyddu'r niferoedd o blant mewn addysg cyfrwng Cymraeg
- Sicrhau bod unrhyw ddatblygiadau yn sgil y Categoreiddio Ysgolion yn cael ei gynnwys o fewn *Rhaglen cyfalaf i sicrhau Addysg ac Ysgolion ar gyfer yr 21ain Ganrif*
- Parhau ac adeiladu ar weithdrefnau trochi cynnar yn y cyfnod 3-8 oed yn yr ysgolion cyfrwng Cymraeg.
- Sefydlu gweithdrefnau trochi cynnar cadarn yn yr cyfnod 3-8 oed yn yr ysgolion trosiannol.
- Adeiladu ar y weithdrefn gadarn a osodwyd yn flaenorol fel bod disgyblion 7-12 oed yn medru parhau i ddatblygu eu medrau ieithyddol wrth drosglwyddo i addysg uwchradd.
- Ymgynghori gyda'r rhanddeiliaid perthnasol i gynllunio datblygiad a dilyniant ieithyddol yr ysgolion trosiannol o 11-16 oed.
- Blaengynllunio ar gyfer cynnyddu nifer y disgyblion sy'n astudio ar gyfer cymwysterau ac sy'n cael eu hasesu drwy gyfrwng y Gymraeg ar draws yr ysgolion uwchradd.
- Cefnogaeth trwy hyfforddiant ymwybyddiaeth iaith i staff a disgyblion ysgolion uwchradd
- Parhau i gynnal ac ehangu'r Siarter Iaith / Cymraeg Campus ar draws yr holl sectorau. (Gweler Deilliant 5).

Marchnata a Chyfathrebu

- Arfogi'r gweithlu gydag ymatebion ar sut i ddarbwyllo rhieni ynglŷn â buddiannau addysg cyfrwng Cymraeg.
- Hyrwyddo manteision y Gymraeg ac amlieithrwydd i bawb beth bynnag fo'u cefndir ieithyddol ar lwyfannau digidol a chymdeithasol yr ysgolion a'r sir.

- Cydweithio gyda phartneriaid yn y colegau addysg bellach i hyrwyddo manteision y Gymraeg yn y gweithle a'r angen am athrawon a chymorthyddion Cymraeg eu hiaith yn y dyfodol.
- Hyrwyddo gweithgareddau iaith Gymraeg ledled y sir yn unol â digwyddiadau / rhaglenni cenedlaethol (Eisteddfod / Urdd / Cymraeg i Blant)
- Parhau i ymgyrchu ac annog mwy o unigolion sy'n siarad Cymraeg i ymuno â'r proffesiwn.

Hyfforddi a Recriwtio

- Hyfforddi staff addysgu gydag addysgeg gyfredol megis Trochi Llafar, Cwricwlwm i Gymru, Llythrennedd a Chymraeg
- cynnig arweiniad i ysgolion ar sut i symud y disgyblion ar hyd y continwwm ieithyddol
- rhannu adnoddau ac arfer dda trwy rwydweithiau Hwb a chynadleddau sirol a chenedlaethol
- Dadansoddi canlyniadau Cyfrifiad Blynyddol y Gweithlu Addysg (SWAC) i adnabod anghenion hyfforddiant y gweithlu
- Ehangu capasiti Tîm Ymgynghorol y Gymraeg i gyflawni'r targedau o fewn y CSGA.

Mudiadau a Sefydliadau Allanol sy'n cefnogi

- Rhanddeiliad allweddol, megis LlC / Prifysgol Bangor / Coleg Llandrillo Menai / Coleg Cymraeg Cenedlaethol / Y Ganolfan Dysgu Cymraeg / GwE / ESTYN / CYDAG / RhAG, i gyd-weithio i gefnogi gweledigaeth a dyhead yr awdurdod.

Ble rydym yn disgwyl bod ar ddiwedd ein Cynllun deng mlynedd?

Categoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg' (Llywodraeth Cymru)

- Ysgolion trosiannol wedi newid categori ieithyddol yr ysgol o fewn amserlen y cynllun
- Parhau i ymgynghori gyda rhanddeiliaid ysgolion yr holl sectorau wrth iddynt symud ar hyd y continwwm ieithyddol erbyn 2032.

Data Allweddol

Ym Medi 2020 trosglwyddodd 246 (21.8%) o ddisgyblion Blwyddyn 6 ar draws ysgolion cynradd Conwy i addysg cyfrwng Gymraeg uwchradd. Trosglwyddodd 881 (78.2%) o'r un fintai i addysg cyfrwng Saesneg uwchradd.

Nifer a chanran y disgyblion Blwyddyn 1 – 6 sydd yn mynychu addysg cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg yn Ionawr 2021 (CYBLD 2021)

	Bl.1		Bl.2		Bl.3		Bl.4		Bl.5		Bl.6	
Cyfrwng Cymraeg	283	25.6%	296	25.5%	279	23.4%	274	22.0%	281	23.0%	243	21.6%
Cyfrwng Saesneg	824	74.4%	864	74.5%	915	76.6%	938	77.4%	943	77.0%	882	78.4%

Nifer a chanran y disgyblion Blwyddyn 7 – 13 sydd yn mynychu addysg cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg yn Ionawr 2021 (CYBLD 2021)

	Bl.7		Bl.8		Bl.9		Bl.10		Bl.11		Bl.12		Bl.13	
Cyfrwng Cymraeg	246	21.8%	200	17.9%	195	17.1%	209	18.7%	190	18.3%	128	20.5%	107	21.8%
Cyfrwng Saesneg	881	78.2%	917	82.1%	944	82.9%	906	81.3%	848	81.7%	496	79.5%	383	78.2%

Niferoedd a % y dysgwyr sy'n parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cyfnod o'u haddysg statudol i un arall

2022 - 2023		2023 - 2024		2024 - 2025		2025 - 2026		2026 - 2027	
	21%		21.5%		22%		23%		24%
2027 - 2028		**2028 - 2029**		**2029 - 2030**		**2030 - 2031**		**2031 – 2032**	
	25%		26%		27.5%		29.5%		31%

Deilliant 4

Mwy o ddysgwyr yn astudio ar gyfer cymwysterau Cymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg

Ble rydym ni nawr?

Categoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru

- Awdurdod yn mapio'r ddarpariaeth addysg bresennol gan ddefnyddio data CYBLD / canlyniadau holiadur sirol fel gwaelodlin.
- Trafodaethau cychwynnol gyda'r Penaethiaid / Cadeiryddion Llywodraethwyr / Deilydd Portffolio Addysg / Cynghorwyr / Uwch swyddogion sir / Bwrdd Rhaglen Cyfalaf

Canran disgyblion a drosglwyddodd o addysg cyfrwng Cymraeg mewn ysgolion cynradd i addysg gyfrwng Cymraeg yn yr ysgol uwchradd:

2018	2019	2020
84.1	82.5	86.3

Nifer a chanran y disgyblion sy'n astudio manyleb iaith gyntaf

	2017-18		2018-19		2019-20*		2020-21	
CA3	203	18.8%	210	19.1%	194	17.5%	194	18.0%
CA4	205	20.7%	194	19.5%	189	18.7%	208	19.6%
CA5	105	20.0%	120	22.4%	107	22.4%	128	23.1%

***CA3 - Oherwydd cyfyngiadau Covid-19 mae'r data ar gyfer CA3 YN ANGHYFLAWN**

Nifer a chanran y disgyblion sy'n astudio manyleb ail iaith

	2017-18		2018-19		2019-20*		2020-21	
CA3	875	81.2%	888	80.9%	916	82.5%	885	82%
CA4	787	79.3%	802	80.5%	823	81.3%	854	80.4%
CA5	420	80%	415	77.6%	371	77.6%	427	76.9%

***CA3 - Oherwydd cyfyngiadau Covid-19 mae'r data ar gyfer CA3 YN ANGHYFLAWN**

Ein sefyllfa bresennol a thargedau sy'n ymwneud â chanran y disgyblion sy'n cofrestru i wneud TGAU Cymraeg (Iaith Gyntaf) a gofrestrwyd ar gyfer o leiaf dau gymhwyster pellach drwy gyfrwng y Gymraeg.

2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020-21
Dyffryn Conwy Dim disgyblion wedi eu cofrestru i wneud TGAU hyd yn hyn. Mae 90/100 yn dilyn Cymraeg Iaith	**Dyffryn Conwy** Dim disgyblion wedi eu cofrestru i wneud TGAU hyd yn hyn. Mae 76/86 yn dilyn Cymraeg Iaith	**Dyffryn Conwy** Dim disgyblion wedi eu cofrestru i wneud TGAU hyd yn hyn. Mae 91/104 yn dilyn Cymraeg Iaith Gyntaf.	**Dyffryn Conwy** Dim disgyblion wedi eu cofrestru i wneud TGAU hyd yn hyn. Mae 99/120 (82.5%) yn dilyn Cymraeg Iaith

Gyntaf. 83 yn Gymraeg Iaith Gyntaf + 2 TGAU+ yn y Gymraeg. (7 wedi pontio mamiaith yn CA3-4 ond heb newid cyfrwng.	Gyntaf. Rhagwelwn y byddant i gyd yn cael eu cofrestru ar gyfer o leiaf dau gymhwyster pellach drwy gyfwng y Gymraeg.	Rhagwelwn y byddant i gyd yn cael eu cofrestru ar gyfer o leiaf dau gymhwyster pellach drwy gyfrwng y Gymraeg.	Gyntaf. Rhagwelwn y byddant i gyd yn cael eu cofrestru ar gyfer o leiaf dau gymhwyster pellach
<u>Ysgol Y Creuddyn:</u> 105 yn y flwyddyn- pob un yn dilyn iaith gyntaf	**<u>Ysgol Y Creuddyn:</u>** 81 yn y flwyddyn- pob un yn dilyn iaith gyntaf	**<u>Ysgol Y Creuddyn:</u>** 83 yn y flwyddyn- pob un yn dilyn iaith gyntaf	**<u>Ysgol Y Creuddyn:</u>** 90 yn y flwyddyn- pob un yn dilyn iaith gyntaf

Ein sefyllfa bresennol a thargedau sy'n ymwneud â chanran y disgyblion sy'n cofrestru i wneud TGAU Cymraeg (Iaith Gyntaf) a gofrestrwyd ar gyfer o leiaf pum cymhwyster pellach ar lefel 1 neu lefel 2 drwy gyfrwng y Gymraeg

2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020-21
<u>Ysgol Dyffryn Conwy:</u> Dim disgyblion wedi eu cofrestru i wneud TGAU hyd yn hyn. Mae 90/100 yn dilyn Cymraeg Iaith Gyntaf, 83 yn dilyn Cymraeg Iaith Gyntaf + 2 TGAU+ yn y Gymraeg. (7 wedi pontio mamiaith yn CA3-4 ond ddim wedi newid cyfrwng.	**<u>Ysgol Dyffryn Conwy:</u>** Dim disgyblion wedi eu cofrestru i wneud TGAU hyd yn hyn. Mae 76/86 yn dilyn Cymraeg Iaith Gyntaf. Anelwn iddynt i gyd cael y cyfle i gofrestru ar gyfer o leiaf 5 gymhwyster drwy gyfwng y Gymraeg.	**<u>Ysgol Dyffryn Conwy:</u>** Dim disgyblion wedi eu cofrestru i wneud TGAU hyd yn hyn. 91/104 yn dilyn Cymraeg Iaith Gyntaf. Anelwn iddynt i gyd cael y cyfle i gofrestru ar gyfer o leiaf 5 gymhwyster drwy gyfrwng y Gymraeg.	**<u>Ysgol Dyffryn Conwy:</u>** Dim disgyblion wedi eu cofrestru i wneud TGAU hyd yn hyn. 99/120 (82.5%) yn dilyn Cymraeg Iaith Gyntaf. Anelwn iddynt i gyd cael y cyfle i gofrestru ar gyfer o leiaf 5 gymhwyster drwy gyfrwng y Gymraeg.
<u>Ysgol Y Creuddyn:</u> 105 yn y flwyddyn- pob un yn dilyn iaith gyntaf	**<u>Ysgol Y Creuddyn:</u>** 81 yn y flwyddyn- pob un yn dilyn iaith gyntaf	**<u>Ysgol Y Creuddyn:</u>** 83 yn y flwyddyn- pob un yn dilyn iaith gyntaf	**<u>Ysgol Y Creuddyn:</u>** 90 yn y flwyddyn- pob un yn dilyn iaith gyntaf

Cyrsiau Cydweithredol

- Cyflwynir cyrsiau galwedigaethol mewn Amaethyddiaeth a Gofal Anifeiliaid Bach yng Ngholeg Glynllifon a Gwallt a Harddwch ac Adeiladu yng Ngholeg Llandrillo yn ddwyieithog yn CA4 ar gyfer Ysgol y Creuddyn ac Ysgol Dyffryn Conwy.

LINC Conwy

- Cwrs LINC Conwy (Seicoleg Safon Uwch) yn cael ei ddarparu ar hyn o bryd fel dysgu o bell trwy gyfrwng Cymraeg gan Goleg Llandrillo. Rhennir y cwrs hwn ag Ysgol Glan Clwyd.
- Cytundeb lleol rhwng Ysgol Dyffryn Conwy ac Ysgol Y Creuddyn i gyflwyno Iaith a Cherddoriaeth drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Cynllun E-sgol sydd yn bartneriaeth dysgu o bell ar draws rwydwaith o ysgolion Cymraeg yng Ngogledd Cymru- mae cyrsiau TGCh, Sbaeneg, Addysg Grefyddol a Maths Pellach (gorffen ar ddiwedd y flwyddyn ysgol yma) yn cael ei ddarparu drwy'r rhaglen yma.

- Ysgol Dyffryn Conwy yn cyflwyno Ffrangeg fel rhan o E-sgol ac mae ysgolion eraill yng Nghonwy yn cyrchu at hyn. Trwy E-sgol, mae'r ysgol yn cynnig Cam gyda Gam gydag Ysgol Glan Clwyd.
- Ysgol y Creuddyn yn cynnig Safon Uwch Addysg Grefyddol. Safon Uwch Sbaeneg a TG trwy E-sgol.
- Ysgol Y Creuddyn yn gweithio gyda Choleg Llandrillo ar gyrsiau LINC Conwy trwy'r Bartneriaeth 14-19. Un cwrs sy'n cael ei gynnig ar hyn o bryd trwy gyfrwng Cymraeg. Coleg Llandrillo yn cynllunio sut y gellir ehangu'r ddarpariaeth ymhellach.

Coleg Llandrillo Menai

- Mae hawl gan y myfyrwyr gael tiwtor personol Cymraeg ac i gyflwyno eu gwaith drwy'r Gymraeg ymhob pwnc os dyma yw eu dymuniad.
- Anogir myfyrwyr sydd wedi llwyddo i gael 'C' yn eu TGAU, i ddilyn o leiaf rhan o'u cwrs yn y Gymraeg.
- 'Seren Iaith' eisoes ar waith yn y coleg, a datblygir ymwybyddiaeth y myfyrwyr o bwysigrwydd y Gymraeg ym mywyd bob dydd a bywyd gwaith. Targedir anghenion yn sgil y data gwreiddiol gan ail ymweld â'r broses ar ddiwedd y flwyddyn er mwyn gweld datblygiad/ pennu targedau.
- Cynhelir wythnos datblygu ymwybyddiaeth o'r Gymraeg yn flynyddol.
- Mae Canolfan Sgiliaith wedi ei leoli o fewn Grŵp Llandrillo Menai ac yn cynnig hyfforddiant a mentora ar addysgu ac asesu'n ddwyieithog. Gwneir defnydd helaeth o'r gefnogaeth yma.
- Swyddog Datblygu Dwyieithrwydd yn gweithio ar draws y Grŵp i gefnogi staff a dysgwyr
- Bwrsari Iaith Gymraeg (AU) - £300 i bob myfyriwr sy'n astudio cyrsiau penodol yr addysgir rhannau sylweddol ohonynt drwy gyfrwng y Gymraeg

Grŵp Llandrillo Menai oedd y coleg addysg bellach gyntaf yng Nghymru i benodi Swyddogion Cangen y Coleg Cymraeg Cenedlaethol. Mae'r swyddogion yn gyfrifol am:

- gefnogi ac annog dysgwyr i gyflawni gwaith trwy gyfrwng y Gymraeg.
- hyrwyddo manteision astudio drwy gyfrwng y Gymraeg i ddysgwyr a hyrwyddo darpariaeth cyfrwng Cymraeg y Grŵp.
- trefnu a hyrwyddo cyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg o fewn gwersi ac yn gymdeithasol.
- cydlynu gwaith y pedwar is-bwyllgor Panel Iaith (Coleg Meirion Dwyfor, Coleg Menai, Coleg Llandrillo a Busnes@). Mae'r is-bwyllgorau yn cynnwys staff cefnogi a staff addysgu o bob gallu ieithyddol. Mae'r cyfarfodydd yn trafod materion Cymraeg a Chymreig yn y coleg, cyn i'r Swyddogion Cangen drafod y materion gweithredu yn y Panel Iaith.
- Llysgenhadon
- Ysgoloriaeth Cymhelliant

Mae gan y Grŵp Banel Iaith sy'n cael ei gadeirio gan Bennaeth Colegau Menai a Meirion Dwyfor. Mae'r Panel yn monitro'r cwricwlwm Cymraeg a dwyieithog sydd ar gael ar draws y Grŵp a'n sicrhau atebolrwydd ar ran Rheolwyr Maes Rhaglen wrth roi dewis iaith i ddysgwyr y Grŵp.

Mae gan Grŵp Llandrillo Menai dîm cyfieithu a phrawf ddarllen mewnol. Gellir anfon gwaith cwricwlaidd (e.e. llawlyfr, cyflwyniad PowerPoint, taflen wybodaeth ac ati) i'w gyfieithu neu'i brawf ddarllen o'r Gymraeg i'r Saesneg neu o'r Saesneg i'r Gymraeg.

Ble rydym yn ceisio bod o fewn 5 mlynedd cyntaf y Cynllun hwn a sut rydym yn bwriadu cyrraedd yno?

Cynlluniau Sirol

Y Gymraeg fel pwnc

- Adolygu Polisi Iaith Addysg Conwy:
  - nodi dilyniant cryf o ran astudio'r Gymraeg fel pwnc i sicrhau bod disgyblion sydd wedi mynychu ysgolion cyfrwng Cymraeg yn y cynradd neu sydd wedi treulio cyfnod allweddol cyfan yn astudio iaith gyntaf yn dilyn yr un llwybr trwy'r cyfnodau allweddol uwchradd
  - sicrhau fod pob ysgol yn y Sir yn ei weithredu
  - cynnal sesiynau hyfforddiant i Gynghorwyr a Llywodraethwyr/ ysgolion y Sir ar gynnwys y polisi ynghyd a chynnwys y strategaeth hon
  - sicrhau bod cyfathrebu a chefnogaeth gyson yn cael ei gynnig i'r holl randdeiliaid yr ysgolion wrth i'r gwaith o symud ysgolion ar hyd y continwwm fynd rhagddo

Categoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg Llywodraeth Cymru

- Erbyn Gorffennaf 2022 awdurdod yn cytuno â rhanddeiliaid ar ddarpariaeth Cymraeg pob ysgol o ran y weledigaeth yn y CSGA.
- Awdurdod yn cyd-weithio gyda'r ysgolion i weithredu ac ymgyrraedd â'r targedau addysgol/ieithyddol disgwyliedig dros gyfnod y cynllun a thu hwnt.
- Cynnal ac adeiladu ar nifer y disgyblion sy'n trosglwyddo o'r ysgolion cynradd presennol i addysg cyfrwng Cymraeg uwchradd
- Cefnogi'r ysgolion uwchradd i symud ar y continwwm ieithyddol yn unol ag amserlen Categoreiddio ysgolion a'r CSGA.
- Sicrhau bod unrhyw ddatblygiadau yn sgil y Categoreiddio Ysgolion yn cael ei gynnwys o fewn *Rhaglen cyfalaf i sicrhau Addysg ac Ysgolion ar gyfer yr 21ain Ganrif*

Marchnata a Chyfathrebu

- Cynnal Ffeiriau Gyrfaoedd/Byd Gwaith – rhannu pwysigrwydd dwyieithrwydd – modd gwneud hyn trwy gyfres o ffilmiau byrion o brofiadau pobl go iawn
- Rhannu fideos LlC - https://www.youtube.com/cymraeg ar gyfer nosweithiau opsiynau ac i'w hyrwyddo ymysg rhieni
- Creu fideos astudiaethau achos ein hunain yn olrhain taith iaith disgyblion a staff

Hyfforddiant a Recriwtio

- Annog athrawon hynny sy'n ddihyder yn eu defnydd o'r iaith i fynychu hyfforddiant.
- sicrhau bod ysgolion yn deall anghenion newydd cymwysterau TGAU yn sgil Cwricwlwm i Gymru.

Mudiadau a Sefydliadau Allanol sy'n cefnogi

- Sefydlu perthynas agos a chynllunio gyda Gyrfa Cymru er mwyn lledaenu negeseuon cadarnhaol.
- Sicrhau bod prentisiaethau a swyddi'r sir yn nodi pwysigrwydd/angen y Gymraeg.
- Rhanddeiliad allweddol, megis LlC / Prifysgol Bangor / Coleg Llandrillo Menai / Coleg Cymraeg Cenedlaethol / Y Ganolfan Dysgu Cymraeg / GwE / ESTYN / CYDAG / RhAG, i gyd-weithio i gefnogi gweledigaeth a dyhead yr awdurdod.

Ysgol Dyffryn Conwy

- Cynyddu'r ganran o ddysgwyr Bl 11 sy'n astudio 5 pwnc TGAU drwy'r Gymraeg erbyn 2023/24. Hyn yn sicr yn wir gan ei fod yn argoeli i fod yn 92%.
- Cynyddu'r ganran o ddysgwyr Bl.11 sy'n astudio 5 pwnc TGAU drwy'r Gymraeg 20% erbyn 2025- 2026 - 100%. (Blwyddyn 6 ar hyn o bryd)

- Edrych ar opsiynau cynnal sesiynau trochi ar gyfer dysgwyr ail iaith sydd yn dewis dod yma ym mlwyddyn 7 er mwyn sicrhau bod pob dosbarth yn ddosbarth Ffrwd Gymraeg o Medi 2021.
- Ail edrych ar Bolisi Iaith yr ysgol o ran categoreiddio ysgolion.
- Monitro cyfrwng iaith astudiaethau dysgwyr CA4 a CA5 er mwyn adnabod patrymau a thueddiadau gan ymateb fel bo'r angen.

Ysgol Y Creuddyn

- Parhau i gynyddu'r niferoedd o ddysgwyr sydd yn dewis trosglwyddo i Ysgol y Creuddyn dros y tair mlynedd nesaf er mwyn gallu cynyddu'r nifer o ddysgwyr sydd yn astudio o leiaf 5 pwnc TGAU drwy'r Gymraeg (100% o ddysgwyr yr ysgol yn gwneud hyn yn flynyddol). Byddai hyn hefyd yn cynyddu'r nifer o ddysgwyr y byddai'n dewis parhau gyda'u hastudiaethau yn y Chweched Dosbarth yn y blynyddoedd wedyn.
- Parhau i ddatblygu y darpariaeth y Cynllun Trochi Hwyr llwyddianus, ar y cyd gyda'r Awdurdod Lleol er mwyn cynyddu'r nifer o ddysgwyr sydd yn gallu trosglwyddo i Addysg Gymraeg yn 11 oed.
- Parhau i ddatblygu Partneriaeth E-sgol er mwyn ehangu'r nifer o gyrsiau Cymraeg sydd ar gael i Ddysgwyr Ol-16 yn yr Ysgol.
- Cynnal trafodaethau gyda'r ALl er mwyn sicrhau bod Adeilad yr Ysgol yn barod i dderbyn y cynnydd mewn niferoedd dysgwyr disgwyliedig dros y blynyddoedd nesaf.

Safon Uwch Cymraeg a Chymraeg Ail iaith

- Cefnogi ysgolion i gynnig pwnc Safon Uwch Cymraeg, hyd yn oed os yw'r nifer yn isel, trwy gynnal dosbarthiadau llai / cydweithio ysgol i ysgol / rwydweithio'n rhithiol.

LINC Conwy

- Cynllunio ehangu y ddarpariaeth presennol a chreu cynllun 5 mlynedd
- Trefnu adolygiad llawn o Linc Conwy, er mwyn datblygu'r Gymraeg ymhellach. Bydd edrych ymhellach ar y pynciau 'gwan' er mwyn cydweithio i ddiogelu'r pynciau trwy'r Gymraeg.
- Datblygu ymhellach y ddarpariaeth ddwyieithog/ Cymraeg o ran y pynciau.
- Edrych ar rannu staff sy'n siaradwyr Cymraeg, yn draws sirol ac uwchsgilio staff presennol.
- Ail edrych ar arferion recriwtio gan ystyried anghenion dwyieithrwydd.
- Datblygu mwy o gydweithio ar draws Conwy.

Grŵp Llandrillo Menai

- Rhoi mwy o bwyslais ar sicrhau penodi staff dwyieithog.
- Cynyddu nifer y dysgwyr â TGAU iaith gyntaf sy'n astudio'u cwrs ar lefel B1 (dwyieithog) ym meysydd blaenoriaeth Llywodraeth Cymru (Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Gofal Plant, Gwasanaethau Cyhoeddus, Amaethyddiaeth, Adeiladu, Busnes, Chwaraeon a Hamdden, Diwydiannau Creadigol) ar draws Coleg Llandrillo
- Cynyddu nifer y dysgwyr â TGAU iaith gyntaf a TGAU ail iaith sy'n derbyn elfennau wedi'u cynllunio o weithgarwch cyfrwng Cymraeg (B3) yn eu dysgu i arddangos yr hyder a'r hyfedredd yn yr iaith sy'n briodol ar gyfer eu lefel, gan gynnal a datblygu eu sgiliau ar gyfer y gweithle ar draws holl ddarpariaeth Coleg Llandrillo.
- Datblygu perthynas agosach â chyflogwyr cyfrwng Cymraeg ar draws Conwy â maes rhaglen gofal plant ac iechyd a gofal cymdeithasol.
- Creu adnoddau arlein mewn cydweithrediad â chyflogwyr i ddysgwyr ym maes lletygarwch ac arlwyaeth.

Ble rydym yn disgwyl bod ar ddiwedd ein Cynllun deng mlynedd?

- Parhau ac adeiladu ar ganran y cymwysterau a astudir trwy gyfrwng y Gymraeg.
- Parhau ac adeiladu ar gynnydd yn hyder disgyblion a rhieni i ddewis addysg Gymraeg.
- Cynnydd yng nghanran disgyblion rhwng 5 a 15 oed sy'n medru siarad Cymraeg yng nghanlyniadau cyfrifiad 2031.

Data Allweddol

Nifer a chanran y disgyblion Blwyddyn 7 – 13 sydd yn mynychu addysg cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg yn Ionawr 2021 (CYBLD 2021)

	Bl.7		Bl.8		Bl.9		Bl.10		Bl.11		Bl.12		Bl.13	
Cyfrwng Cymraeg	246	21.8%	200	17.9%	195	17.1%	209	18.7%	190	18.3%	128	20.5%	107	21.8%
Cyfrwng Saesneg	881	78.2%	917	82.1%	944	82.9%	906	81.3%	848	81.7%	496	79.5%	383	78.2%

- Parhau ac adeiladu ar ganran y cymwysterau a astudir trwy gyfrwng y Gymraeg.

Niferoedd a % y dysgwyr sy'n astudio ar gyfer cymwysterau Cymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg

2022 - 2023		2023 - 2024		2024 - 2025		2025 - 2026		2026 - 2027	
	17%		18%		19%		20%		21%
2027 - 2028		**2028 - 2029**		**2029 - 2030**		**2030 - 2031**		**2031 - 2032**	
	23%		25%		27%		29%		32%

Deilliant 5

Mwy o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau gwahanol yn yr ysgol

Ble rydym ni nawr?

Strategaeth Hyrwyddo'r Gymraeg
Mae'r Deilliant hwn yn cysylltu'n uniongyrchol â chynllun 5 mlynedd sy'n ofyniad dan Safonau'r Gymraeg:
Maes Strategol 2 – Plant a Phobl Ifanc
Cynyddu'r defnydd o Gymraeg ymysg plant a phobl ifanc, gwella eu hymwybyddiaeth o werth y Gymraeg drwy gael addysg cyfrwng Gymraeg, digwyddiadau cymdeithasol a gwasanaethau drwy Gymraeg.
Maes Strategol 3 – Cymunedau
Cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yng nghymunedau Conwy.

Swyddog Hyrwyddo a Datblygu'r Gymraeg
Penodwyd Swyddog Hyrwyddo a Datblygu'r Gymraeg i dîm Gwasanaeth Iaith Gymraeg a Chyfieithu Cyngor Conwy yn ôl ym mis Ionawr 2021. Mae'r swyddog yn gweithio i hyrwyddo a datblygu gwasanaethau iaith Gymraeg yn fewnol o fewn y Cyngor yn ogystal ag yn allanol yng nghymunedau'r sir. Mae'r swyddog hefyd yn cydweithio gyda'r Rheolwr Gwasanaethau Iaith ar ddatblygu, monitro a gweithredu Strategaeth Hyrwyddo'r Gymraeg cyfredol y Cyngor sydd â'r nod o sicrhau bod diwylliant Cymraeg a Chymreig yn hyfyw yn y sir a bod yr iaith Gymraeg yn ffynnu.

Siarter Iaith / Cymraeg Campus
Mae Cydlynydd Siarter Iaith, sydd ar secondiad o Dîm Ymgynghorol y Gymraeg Conwy, yn arwain ysgolion cynradd cyfrwng Cymraeg siroedd Conwy a Dinbych i roi Fframwaith Siarter Iaith Llywodraeth Cymru ar waith.
Bydd y cydlynydd yn cyd-weithio ag amryw o randdeiliaid gyda'r nod penodol o annog defnydd o'r Gymraeg yn anffurfiol ymysg disgyblion yr ysgolion hyn.
Mae Cymraeg Campus yn weithredol yng ngweddill ysgolion cynradd / arbennig Conwy o dan arweiniad Tîm Ymgynghorol y Gymraeg.

Nifer yr ysgolion a gyflawnodd pob gwobr

Gwobr	Siarter Iaith		Cymraeg Campus	
Aur	12	52.2%	-	-
Arian	10 + *	43.5%	-	-
Efydd	1	4.3%	20	69%

2 ysgol categori 4 Llanfairfechan wedi derbyn y wobr arian
Mae pob ysgol yn cynnal neu'n gweithio tuag at y wobr nesaf.

- Cynhaliwyd nifer o weithgareddau pwrpasol i hyrwyddo'r Gymraeg yn y cyfnodau anffurfiol.

Gwefeillio
Cydlynydd Siarter Iaith a Thîm Ymgynghorol y Gymraeg wedi cyd-weithio ar gynllun digidol arloesol i wneud defnydd anffurfiol o'r Gymraeg ar-lein. Cynllun wedi'i rannu'n genedlaethol.

Cardiau Siarad Seren a Sbarc
Cardiau sy'n ganllawiau trochi cynnar ac adnoddau defnydd iaith.

Ceir mynediad at adnoddau a syniadau ar gyfer targedau'r Siarter Iaith / Cymraeg Campus ar rwydweithiau Hwb. Rhennir arfer dda trwy lwyfannau digidol.
Cyfrannu a chael mynediad at adnoddau cenedlaethol i gefnogi'r ysgolion i wireddu eu cynlluniau.

Menter Iaith Conwy
Mae Menter Iaith Conwy yn un o'r 22 Menter Iaith sy'n gweithio ar hyd a lled Cymru i hyrwyddo a datblygu'r Gymraeg ar lawr gwlad. Mae gwaith y Mentrau yn amrywio o sir i sir gan ein bod yn canolbwyntio ar wahanol ffyrdd o ddarparu cyfleoedd i'r cyhoedd i ddefnyddio eu Cymraeg, neu i hyrwyddo'r iaith yn lleol.
I deuluoedd
- cynnal clybiau rhiant a phlentyn,
- dyddiau hwyl i deuluoedd
- cyfleoedd i blant bach a'u rhieni glywed a defnyddio'r Gymraeg mewn ffordd adeiladol a chyfeillgar.

I blant
- awyddus i blant ddefnyddio'r iaith y tu allan i'r dosbarth, boed mewn clybiau chwaraeon, ar apiau neu mewn digwyddiadau gan roi'r hyder iddynt gymdeithasu'n Gymraeg.

I'r ifanc
- cydweithio gyda'r Urdd mewn sawl ardal i sicrhau bod clybiau ieuenctid a chyfleoedd cymdeithasu ar gael i bobl ifanc dros Gymru fedru defnyddio a chlywed y Gymraeg tu hwnt i'r ystafell ddosbarth.

I siaradwyr newydd
- cynnal gweithgareddau sy'n rhoi cyfle i siaradwyr newydd ddefnyddio'r Gymraeg ac i ddod yn rhan o'n cymunedau Cymraeg.

I'r gymuned
- gweithio'n agos gyda'n cymunedau i greu cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg trwy greu swyddi, cefnogi mentrau newydd, cynnal digwyddiadau a mwy.

Mae Menter Iaith Conwy yn / wedi cynnal:
- 275 o ddigwyddiadau wyneb i wyneb tu allan i ysgol efo 5726 yn mynychu
- 200 o ddigwyddiadau rhithiol efo 4000 yn mynychu

Urdd
Mae Urdd Gobaith Cymru yn fudiad plant a phobl Ifanc cenedlaethol gwirfoddol sydd yn darparu cyfleoedd amrywiol i ddefnyddio'r Gymraeg ac ennill profiadau tu allan i'r dosbarth ac yn eu cymunedau.
Mae'r holl gyfleoedd yma ar gael ymhob Awdurdod Lleol yng Nghymru ac yn amrywiaeth o weithgareddau lleol, sirol, rhanbarthol a Chenedlaethol
Cymunedol
- Swyddogion sy'n darparu cyfleoedd celfyddydau cymunedol gydol flwyddyn
- Adrannau, aelwydydd a chlybiau cymunedol i blant a phobl ifanc i fwynhau a defnyddio'r Gymraeg
- Darpariaeth ddigidol pob oed

Chwaraeon
- Clybiau cymunedol
- Cystadlaethau chwaraeon, sirol, rhanbarthol a chenedlaethol
- Gwyliau Chwaraeon rhanbarthol a Chenedlaethol
- Gweithgareddau digidol
- Darpariaeth addysg llythrennedd corfforol i ysgolion

Gwersylloedd Yr Urdd
- Llangrannog, Glan-llyn, Caerdydd a Phentre Ifan
- Profiadau preswyl sydd yn cynnig profiadau dysgu, hwyl ac atgofion cadarnhaol am y defnydd o'r Gymraeg

Eisteddfod a'r Celfyddydau

- Eisteddfod Cylch a Sir sydd yn cynnig cyfleodd i ysgolion a disgyblion i brofi'r celfyddydau, datblygu hunan hyder a dysgu mwy am ddiwylliant a llenyddiaeth Cymru.
- Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd a bod yn rhan o ŵyl Genedlaethol
- Darpariaeth ddigidol gelfyddydol, cerddoriaeth, theatr, celf a chefn llwyfan
- Prentisiaethau cyfrwng Cymraeg
- Dilyniant addysgol a chyflogaeth i bobl ifanc sydd am ennill cymwysterau a phrofiad yn y Gymraeg

Rhyngwladol

- Neges Heddwch ac Ewyllys Da - yn estyn llaw o gyfeillgarwch a thrafod pwyntiau o bwys i bobl ifanc ar lefel byd eang
- Prosiectau penodol gyda phartneriaid yn Iwerddon, America a Japan
- Cyfleoedd gwirfoddoli a chyfnewid rhyngwladol.

Adnoddau

- Cylchgronau digidol yr Urdd
- Casgliad o adnoddau addysgol i gefnogi'r Cwricwlwm Newydd

Gwasanaeth Ieuenctid Conwy

- Cyd-weithio gyda'r Urdd i ddarparu gwasanaeth ieuenctid o fewn ysgolion a chynlluniau'r sir.

Fforwm Iaith Conwy

Cynhelir cyfarfodydd cyson gyda thrawsdoriad o ran-ddeiliaid allweddol i rannu gwybodaeth am ddigwyddiadau cymunedol o fewn Sir Conwy.

Ble rydym yn ceisio bod o fewn 5 mlynedd gyntaf y Cynllun hwn a sut rydym yn bwriadu cyrraedd yno?

Cynlluniau Sirol

- Penodi Cydlynydd Siarter Iaith barhaol i sicrhau cysondeb a pharhad i ysgogi plant a phobl ifanc i sefydlu arferion cadarnhaol o ran defnyddio'r iaith.
- Gweithgor Deilliant 5 fydd yn cynnwys cynrychiolwyr allweddol o'r Fforwm Menter Iaith Conwy, i arwain a monitro'r Deilliant yma o fewn y CSGA.
- Parhau i gydweithio a rhannu arfer dda gydag ALl eraill yn y rhanbarth ac yn genedlaethol.
- Cydweithio gyda darparwyr cyfrwng Cymraeg er mwyn ehangu darpariaeth lle gall disgyblion cael mynediad i weithgareddau allgyrsiol cyfrwng Cymraeg e.e. Urdd Gobaith Cymru, CFFI,
- Parhau i ddarparu gweithgareddau ar gyfer diwrnodau penodol i hyrwyddo'r Gymraeg megis Diwrnod Shwmae/Su mae, Dydd Miwsig Cymru, Gŵyl Ddewi ayyb.

Marchnata a Chyfathrebu

- Hyrwyddo manteision y Gymraeg ac amlieithrwydd i bawb, beth bynnag fo'u cefndir ieithyddol, trwy gydweithio â rhanddeiliaid lleol / cenedlaethol a thrwy lwyfannau digidol a chymdeithasol y sir.

Hyfforddi a Recriwtio

- ehangu capasiti Tîm Ymgynghorol y Gymraeg Conwy trwy benodi athro/athrawes barhaol i arwain ar gryfhau strategaethau defnydd o'r Gymraeg yn y sector Uwchradd.

Mudiadau a Sefydliadau Allanol sy'n cefnogi

Menter Iaith

- Parhau i gynnal ac ehangu profiadau a chyfleoedd i blant a phobl ifanc Conwy a'u teuluoedd ddefnyddio'r Gymraeg yn hyderus o fewn eu cymunedau lleol.

- Parhau a chryfhau'r cyd-weithio gyda rhanddeiliaid y sir a mudiadau a sefydliadau eraill.

Urdd

- Bydd holl brofiadau plant a phobl ifanc trwy'r Urdd yn plethu i mewn i Gwricwlwm i Gymru a'r 4 diben.
- Prif ddarparydd cyfleoedd allgyrsiol a chymunedol sydd yn cynyddu defnydd y Gymraeg ymhlith plant a phobl ifanc.
- Pwysleisio pwysigrwydd profiadau preswyl yr Urdd, sydd yn cynnig profiadau hollol Gymreig 24 awr gan greu atgofion positif, cadarnhaol hir dymor o'r Gymraeg ymysg disgyblion
- Cynyddu ymwneud ysgolion gydag Eisteddfod yr Urdd i feithrin hunan hyder, profiad o'r celfyddydau a dealltwriaeth am lenyddiaeth, cerddoriaeth a'r celfyddydau Cymru.
- Cynnwys gwariant a chydgynlluniau darpariaeth gwaith ieuenctid (11-25oed) yn y Gymraeg.
- Cynnwys yr Urdd mewn trafodaethau cynlluniau darpariaeth ôl-16 i gynnig cyfleodd prentisiaethau a sgiliau cyflogadwyedd o fewn ardal yr awdurdod lleol.

Ble rydym yn disgwyl bod ar ddiwedd ein Cynllun deng mlynedd?

Bydd yr egwyddorion canlynol yn holl bwysig i ddatblygu cyfleoedd ac i sicrhau llwyddiant y gweithredoedd a nodwyd dros gyfnod y CSGA:

- cynnig, cynnal a hyrwyddo amrywiaeth o weithgareddau allgyrsiol cymdeithasol
- sicrhau ein bod yn helpu ein plant a'n pobl ifanc i fod yn ddysgwyr uchelgeisiol a galluog, yn fentrus a chreadigol yn ddinasyddion egwyddorol a gwybodus ac yn iach a hyderus sy'n cyd-fynd â datblygiadau Cwricwlwm i Gymru ac elfennau o'r pedwar diben.
- ennyn hyder a balchder cynyddol ymysg disgyblion yn eu gallu i gyfathrebu yn y Gymraeg a'r Saesneg ac mewn amlieithrwydd cyffredinol.
- sicrhau bod y Gymraeg yn berthnasol, yn fywiog, cyfoes a chynhwysol

Bydd holl ysgolion uwchradd cyfrwng Cymraeg Conwy yn gynyddol ymateb i nodau'r Siarter Iaith. Sicrhau bod holl ysgolion uwchradd Conwy yn ehangu'r cyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn anffurfiol / cymdeithasol.

Data Allweddol

Defnydd o ddata yn deillio o holiaduron Siarter Iaith / Cymraeg Campus neu o system leol. Holiaduron yn cael eu cwblhau gan y disgyblion trwy Hwb. Nid yw'r data cyfredol / hanesyddol ar gael ar hyn o bryd oherwydd problemau digidol. Hyn yn fater cenedlaethol.

Gweler Atodiad 2 am nifer o weithgareddau / hyfforddiant a gynigwyd i'r ysgolion cynradd i gefnogi targedau Siarter Iaith / Cymraeg Campus dros gyfnod y cynllun cyfredol 2017-2021.

Deilliant 6

Cynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol (“ADY”) (yn unol â'r dyletswyddau a bennir gan y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018)

Ble rydym ni nawr?

Darpariaeth Dysgu Ychwanegol Conwy (DDY)
Ar hyn o bryd mae'r ddarpariaeth dysgu ychwanegol (ALP) a ariennir gan yr Awdurdod Lleol ar gael i ddysgwyr yng Nghonwy sy'n cwrdd â'r meini prawf mynediad perthnasol. Mae'r DDY arbenigol hwn wedi'i ddatblygu'n raddol mewn ymateb i archwiliad yn ôl yr angen.

- Ysgol y Gogarth - Ysgol Arbennig sy'n gallu darparu addysgu i ddysgwyr ag anabledd dysgu dwys trwy gyfrwng **Cymraeg a Saesneg.**
- Adnodd Anhwylder Sbectrwm Awtistiaeth Cyfnod Sylfaen (Ysgol Nant y Groes) - darpariaeth Cyfrwng Saesneg
- Adnodd Dysgu Cymedrol Cyfnod Sylfaen (Ysgol Sŵn y Don) - darpariaeth Cyfrwng Saesneg
- Adnodd Lleferydd ac Iaith y Cyfnod Sylfaen (Ysgol Awel y Mynydd) - **Darpariaeth ddwyieithog**

- Adnodd Anhwylder Sbectrwm Awtistiaeth Cyfnod Allweddol 2 (Ysgol Ffordd Dyffryn) - darpariaeth Cyfrwng Saesneg
- Adnodd Lleferydd ac Iaith Cyfnod Allweddol 2 (Ysgol Nant y Groes) - darpariaeth Cyfrwng Saesneg
- Adnodd Lleferydd ac Iaith a Dysgu Cyfnod Allweddol 2 (Ysgol Awel y Mynydd) - **Darpariaeth ddwyieithog**
- Adnodd Dysgu Cymedrol Cyfnod Allweddol 2 (Ysgol Bro Gwydir) - **darpariaeth cyfrwng Cymraeg**
- Adnoddau Dysgu Cymedrol Cyfnod Allweddol 2 (Ysgol Maes Owen, Ysgol Tudno, Ysgol Sŵn y Don, Ysgol Porth y Felin, Ysgol Pencae)

- Adnodd Anhwylder Sbectrwm Awtistiaeth Uwchradd (Ysgol Aberconwy) - Darpariaeth cyfrwng Saesneg / **dwyieithog** gyda chyfleoedd i'w cynnwys gyda gwersi cyfrwng Cymraeg
- Adnodd Dysgu Cymedrol Uwchradd (Ysgol Dyffryn Conwy) - 50% darpariaeth cyfrwng Cymraeg a 50% darpariaeth cyfrwng Saesneg
- Adnoddau Dysgu Cymedrol / Difrifol Uwchradd (Ysgol Bryn Elian, Ysgol Eirias, Ysgol John Bright ac Ysgol Emrys ap Iwan) - darpariaeth cyfrwng Saesneg

Ein nod yw sicrhau bod gennym ddigon o staff sy'n siarad Cymraeg i ddiwallu'r angen (fel y nodwyd trwy ein prosesau atgyfeirio), i ddarparu asesiad, cefnogaeth ymgynghorol ac ymgynghori trwy iaith gyntaf y cartref / y plentyn neu'r person ifanc.

- Gwasanaeth Seicoleg Addysg - **2/7 siaradwyr Cymraeg**
- Athrawon Cynhwysiant ADY - **3/6 siaradwyr Cymraeg**
- Gwasanaeth Cymorth Synhwyraidd - **1/2 siaradwr Cymraeg**
- Tîm Allgymorth Anhwylderau Lleferydd ac Iaith Arbenigol - **3/4 siaradwyr Cymraeg**
- Gwasanaeth Allgymorth Awtistiaeth - **1/3 swydd siaradwr Cymraeg** (2 swydd wag ar hyn o bryd)
- Gwasanaeth Cymorth Dysgu - tbc

- Gwasanaeth Cwnsela mewn Ysgolion - tbc

Ble rydym yn ceisio bod o fewn 5 mlynedd gyntaf y Cynllun hwn a sut rydym yn bwriadu cyrraedd yno?

Cynlluniau Sirol

- Sicrhau bod darpariaeth dysgu ychwanegol arbenigol cyfrwng Cymraeg digonol ac o ansawdd uchel i gwrdd â'r angen a nodwyd yng Nghonwy.
- Sicrhau bod cefnogaeth gynghorol a gwasanaethau allgymorth cyfrwng Cymraeg digonol i ddiwallu'r angen a nodwyd yng Nghonwy.
- Mae cynllunio olyniaeth ar gyfer Seicoleg Addysg yn cynnwys recriwtio Seicolegwyr Cynorthwyol sy'n siarad Cymru yn weithredol a'u cefnogi i barhau i gyrsiau hyfforddiant proffesiynol.
- Yn ogystal â sicrhau bod darpariaeth dysgu ychwanegol Conwy a thimau anghenion dysgu ychwanegol canolog yn gallu darparu gwasanaethau o ansawdd uchel i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd sy'n siarad Cymraeg, byddwn hefyd yn mynd ati i annog gweddill y gweithlu ADY i wella eu sgiliau siarad Cymraeg.
- Defnyddio'r ddyletswydd statudol newydd yn llawn i adolygu DDY i sicrhau bod yr angen am DDY cyfrwng Cymru yn cael ei nodi a'i ddatblygu'n gywir.
- Defnyddio 'Pecyn Cymorth Anghenion Dysgu Ychwanegol Conwy a Sir y Fflint' i ddisgrifio arfer da yn eglur ar lefelau cymorth Cyffredinol, Targedu Cyffredinol ac Arbenigol i sicrhau cysondeb gwahaniaethu o ansawdd uchel a darpariaeth dysgu ychwanegol wedi'i thargedu ar draws lleoliadau Cymraeg a Saesneg.
- Bydd Tîm Cynghori Cymru yn parhau i gefnogi Unedau Ysgol y Gogarth ac ADY i ddatblygu dwyieithrwydd ar draws staff addysgu a chymorth.
- Datblygu ein systemau i weithredu gofynion a goblygiadau'r Ddeddf a'r Cod ADY yn ein hysgolion yn ogystal â'n darpariaeth ganolog.
- Parhau i gydweithio a rhannu arfer da gydag ALl eraill.

Marchnata a Chyfathrebu

- Parhau i annog a recriwtio mwy o unigolion sy'n siarad Cymraeg i ymuno â'r proffesiynau amrywiol sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau ADY.
- Darperir yr holl gyfathrebu a gohebiaeth ADY yn ddwyieithog.
- Byddwn yn sicrhau bod gwasanaethau Cymraeg ar gael i bob teulu yn y man cyswllt.
- Bydd yr holl ddeunyddiau Trawsnewid ADY (taflenni gwybodaeth, llythyrau templed, a gwybodaeth gwefan) i gyd yn cael eu cynhyrchu yn Gymraeg a Saesneg (yn ogystal ag ieithoedd eraill ar gais).

Hyfforddi a Recriwtio

- Datblygu sgiliau iaith Cymraeg yr holl staff ADY arbenigol ledled y Sir.
- Datblygu rhaglen DPP briodol ar gyfer staff sy'n gweithio'n uniongyrchol gyda disgyblion ADY mewn ysgolion.
- Sicrhau mynediad i staff ar y Cwrs Sabothol.
- Parhau i hysbysebu am staff sy'n gallu cyfathrebu a chefnogi trwy gyfrwng y Gymraeg. Lle nad yw hyn yn bosibl oherwydd arbenigedd y sgiliau proffesiynol, mae staff yn ymrwymo i ddysgu Cymraeg o fewn cyfnod penodol ar ôl eu penodi.

Mudiadau a Sefydliadau Allanol sy'n cefnogi
• Rhanddeiliad allweddol, megis LlC / Prifysgol Bangor / Coleg Llandrillo Menai / Coleg Cymraeg Cenedlaethol / Y Ganolfan dysgu Cymraeg / GwE / ESTYN / Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr i gyd-weithio i gefnogi gweledigaeth a dyhead yr awdurdod.
Ble rydym yn disgwyl bod ar ddiwedd ein Cynllun deng mlynedd?
• Bydd gan y tîm ADY canolog y gallu a'r capasiti i ddarparu gwasanaethau arbenigol trwy gyfrwng y Gymraeg i bob siaradwr Cymraeg a'r teuluoedd hynny sy'n gofyn am wasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg. • Rydym yn parhau i ymateb i archwiliad ac adolygiad rheolaidd o ddarpariaeth dysgu ychwanegol yng Nghonwy ac yn datblygu darpariaeth Ccyfrwng Cymraeg rhagorol yn seiliedig ar yr angen a ragwelir ac nid yr angen hanesyddol. • Byddwn yn parhau i weithio gyda phartneriaid ar draws Addysg, Gofal Cymdeithasol ac Iechyd i ymateb yn effeithiol ac yn rhagweithiol i'r angen, gan sicrhau bod gan bob plentyn yng Nghonwy fynediad llawn i'r ddarpariaeth a'r gefnogaeth sydd eu hangen arnynt, trwy'r cyfrwng iaith o ddewis.

Deilliant 7

Cynnydd yn nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu Cymraeg (fel pwnc) a thrwy gyfrwng y Gymraeg

Ble rydym ni nawr?

Data diweddaraf am y gweithlu addysg yng Nghonwy (Ionawr 2021)

Nifer yr athrawon yn ôl eu gallu yn y Gymraeg

Ysgolion	Dim sgiliau Cymraeg	Lefel Mynediad	Lefel Sylfaen	Lefel Ganolradd	Lefel Uwch	Lefel Hyfedr	Heb ei gael
Categori 1	0	6	7	14	41	212	4
Categori 4	20	33	27	26	44	129	13
Categori 5	55	135	102	59	51	49	20
Uwchradd	161	175	106	50	34	179	2
Arbennig	33	35	21	17	16	16	27

Nifer o athrawon yn ôl eu gallu i addysgu trwy gyfrwng y Gymraeg

Addysgu / gweithio yn Gymraeg yn y swydd gyfredol	Yn gallu dysgu / gweithio yn Gymraeg ond heb wneud hynny yn y swydd bresennol	Methu dysgu / gweithio yn Gymraeg	Dysgu Cymraeg fel pwnc yn unig	Anhysbys	Cyfanswm
350	120	375	110	--	960

Grŵp Llandrillo Menai:

- Mae Canolfan Sgiliaith wedi ei leoli o fewn Grŵp Llandrillo Menai ac yn cynnig hyfforddiant a mentora ar addysgu ac asesu'n ddwyieithog. Gwneir defnydd helaeth o'r gefnogaeth yma.
- Mae'r Grŵp wedi bod yn rhan o'r cynllun Cymraeg Gwaith ers 2019, sy'n rhoi'r cyfle i staff ddatblygu eu sgiliau Cymraeg. Hyd yma mae'r Grŵp wedi recriwtio tu hwnt i'r targed blynyddol o 30 (36 yn ystod 20/21)
- Mae'r Grŵp wedi cydweithio gyda cholegau AB eraill ar brosiect cydweithredol i ddatblygu adnoddau e-ddysgu i hyfforddi staff sut i fewnosod y Gymraeg mewn gwersi rhithiol.
- Mae nifer o staff Coleg Llandrillo yn aelodau o baneli pwnc y Coleg Cymraeg Cenedlaethol

Ble rydym yn ceisio bod o fewn 5 mlynedd cyntaf y Cynllun hwn a sut rydym yn bwriadu cyrraedd yno?

Cynlluniau sirol

- diwygio trefniadau ar gyfer cynllunio'r gweithlu addysg i ddiwallu'r galw yn y sector Cymraeg / dwyieithog.
- Adolygu 'Polisi Iaith' y sir at ddefnydd pob ysgol yn fewnol i gynnwys safbwynt y Gymraeg wrth recriwtio / penodi yn unol â'r safonau proffesiynol

Marchnata a Chyfathrebu

- annog a chefnogi staff i fynychu Cynllun Sabothol
- targedu, cysgodi a mentora disgyblion blwyddyn 10-13 er mwyn eu denu i weld addysgu yn y sector dwyieithog fel gyrfa ddeniadol.

Hyfforddi a Recriwtio

- Arlwy o hyfforddiant blynyddol i Benaethiaid, athrawon a chymorthyddion dan arweiniad Tîm Ymgynghorol y Gymraeg ar:
    - 'Maes Dysgu a Phrofiad - Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu' yn ogystal â'r Gymraeg ar draws yr holl feysydd dysgu a phrofiad eraill.
    - fethodoleg dysgu ddwyieithog
    - dulliau trochi
    - cefnogaeth i athrawon / dirprwy brifathrawon / uwch athrawon sy'n dymuno datblygu'n benaethiaid o fewn yr awdurdod e.e. CPCP
- Cydweithio gydag Academi Arweinyddiaeth Genedlaethol Cymru er mwyn denu penaethiaid posibl.
- Adnabod a chefnogi'r gweithlu addysg sy'n mynychu'r Cynllun Sabothol ac ar ôl iddynt gwblhau'r cynllun.

Mudiadau a Sefydliadau Allanol sy'n cefnogi

- Cydweithio gyda Grŵp Llandrillo Menai
    - i gynnig hyfforddiant i athrawon ysgolion Conwy drwy wasanaethau Sgiliaith (gweler deilliant 4)
    - 24 o staff addysgu / asesu'r Grŵp yn flynyddol wedi dilyn cwrs Cymraeg Gwaith (wyneb yn wyneb) a 10 o staff addysgu / asesu'r Grŵp yn flynyddol wedi dilyn cwrs ar-lein Cymraeg Gwaith (hunan astudio)
- Cydweithio gyda'r Coleg Cymraeg Cenedlaethol a Sefydliadau Hyfforddi Athrawon
    - i hyrwyddo manteision astudio'r Gymraeg fel pwnc
    - i annog disgyblion i ystyried dilyn gyrfa yn y byd addysg
    - i fynychu ffeiriau addysg

Ble rydym yn disgwyl bod ar ddiwedd ein Cynllun deng mlynedd?

- Sicrhau bod cynnydd parhaus yng ngweithlu addysg Conwy i allu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg ac i addysgu'r Gymraeg fel pwnc.
- Parhau i gyd-weithio gydag amlasiantaethau fel bod cynnydd yn y cyflenwad o athrawon i allu addysgu'r pynciau presennol sy'n anodd i recriwtio ar eu cyfer e.e. Cymraeg, Gwyddoniaeth(-au), Mathemateg, Ieithoedd Modern, Dylunio a Thechnoleg.
- Arfogi'r gweithlu cyfan gydag ymatebion ar sut i ddarbwyllo rhieni ynglŷn â buddiannau addysg cyfrwng Cymraeg.
- Codi ymwybyddiaeth y gweithlu o'u rôl i ennyn hyder yn y disgyblion i ddefnyddio'r Gymraeg yn yr ysgol ac yn gymdeithasol.
- Sicrhau bod gweithlu cyfan ysgolion Conwy yn deall pwysigrwydd eu rôl wrth greu disgyblion sy'n siaradwyr dwyieithog hyderus.

Sut y byddwn yn gweithio gydag eraill i gyflawni ein gweledigaeth

- Rhoi cyfeiriad strategol a chynorthwyo'r awdurdod i ddatblygu Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg.
- Sicrhau bod strategaethau a chynlluniau perthnasol eraill yn cyd-fynd â'r CSGA.
- Monitro targedau'r CSGA yn chwarterol i sicrhau eu bod yn cael eu cyflawni trwy gynlluniau busnes Addysg y sir.
- Ystyried data ar gyrhaeddiad a chael adroddiadau ar agweddau penodol ar y Cynllun.
- Darparu adroddiad blynyddol CSGA i Lywodraeth Cymru.
- Adrodd ar y cynllun gweithredu a chynnwys yr adroddiad blynyddol ym Mhwyllgor Trosolwg a Chraffu Addysg a Sgiliau yn flynyddol.
- Cynnig cymorth a herio perfformiad o ran gweithredu'r CSGA.
- Rhannu arferion da.

CONWY - Grŵp Arweinwyr Strategol CSGA
• Swyddogion Adrannau Addysg • Cyfrifoldeb i ddiweddaru deilliant trwy gynlluniau busnes yr awdurdod. Rhan annatod o weithdrefnau'r sir i fonitro ac adnabod risg. • Cyfarfod yn chwarterol
Grwpiau Deilliannau
• Cadeirio gan Swyddogion Adrannau Addysg • Cynrychiolydd o bob sefydliad / menter yn unig i fynychu • Gall y cyfarfodydd fod yn rhan o amserlen cyfarfodydd arferol y sir • cyfarfod dwywaith y tymor (dibynnol ar agenda)
Grŵp Llywio CSGA
• Rhanddeiliaid cyfredol LlC / Swyddogion Sir / Swyddogion Adran Addysg / Penaethiaid cynradd , uwchradd ac arbennig / UCD / Cynghorwyr / Llywodraethwyr / Mudiad Meithrin / Menter Iaith / GwE • Cyfarfod yn chwarterol
Fforwm Llawn
• **Rhanddeiliaid cyfredol** Swyddogion Sir / Swyddogion Adran Addysg / Penaethiaid / Cynghorwyr a Llywodraethwyr / Mudiad Meithrin / Menter Iaith / Urdd / GwE / Gyrfaoedd Cymru / Colegau a Phrifysgol Bangor / LlC Cynrychiolwyr enwadol (ee. Eglwys yng Nghymru ayyb) Mentrau cymdeithasol (e.e. Ffermwyr Ifanc) • Cyfarfod unwaith y flwyddyn i rannu arfer dda a llwyddiannau'r flwyddyn